WOLNOŚĆ

ŁODZIANIN

ORGAN P.P.S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Redakcja i Administracja: Łódź—Al. Kościuszki Nr. 29 tel. 100-99 Redaktor przyjmuje od godz. 17—19 Rękopisów nie zwraca się. Administracja czynna od godz. 9 do 15 i od 17 do 19. Konto w Banku Społem, oddział w Łodzi 40 Wydawca, Łódzki O.K.R. P.P.S. Redaktor odpowiedzialny: Wincenty STAWIŃSKI

Rok XXI — № 254
Sobota 10 Września 1938 r.
Cena numeru 10 gr.

Warunki prenumeraty: w Łodzi z odnoszeniem do domu zł. 2.50 miesięcznie, na prowincji zł. 3. za zmianę adresu gr. 50 Cena ogłoszeń: Za wiersz 1 milimetrowy przez jedną szpaltę (na stronicy 6 szpalt) w tekście gr 50. zwyczajne gr. 40. Nekrologi do 100 mm. gr. 20, powyżej 100 mm gr. 30. Drobne za wyraz gr. 15 Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Wybory muszą być uczciwe

Zarządzenie premiera gen. Składkowskiego

w sprawie wyborów samorządowych

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wewnętrznych wydał dn. 9 września r. b. do pp. wojewodów, komisarza rządu na m. st. Warszawę, starostów i przwodniczących wydziałów powiatowych, komisarza Rządu w Gdyni oraz wszystkich zarządów miejskich i zarządów gminnych na obszarze całego państwa z wyjątkiem województwa śląskiego, okólnik, ujmujący zasadniczo wytyczne w sprawie wyborów samorządowych. Treść tego okólnika jest następująca:

W związku ze zbliżającymi się wyborami samorządowymi uważam za konieczne udzielenie panom wojewodom i starostom oraz przełożonym gmin wiejskich i miejskich następujących ogólnych wytycznych:

SWOBODNE WYKONYWANIE PRAW WYBORCZYCH

Intencją Rządu przy wnoszeniu projektów samorządowych ustaw wyborczych oraz wolą izb ustawodawczych przy uchwalaniu tych ustaw było zapewnienie szerokim masom obywateli, takich warunków, aby mogli oni w pełni i z całą swobodą decydować zarówno o doborze kandydatów, jak i głosowaniu na tych, których darzą swym zaufaniem.

To też wyborcy powinni być wolni zarówno od niewłaściwej ingerencji władz, jak i presji czynników niepowołanych. Rola władz administracyjnych, sprawujących nadzór nad czynnościami wyborczymi polega na pieczy nad prawidłowym ich biegiem, a interwencja może odbyć się jedynie w wypadku bezpodstawnego naruszenia przez organa wyborcze lub inne osoby praw wyborców oraz pogwałcenia ustawy, mogącego spowodować nieważność aktu wyborczego.

RZETELNOŚĆ AKTU WYBORCZEGO

Drugą podstawową przesłanką, jaka przyświeca samorządowym ustawom wyborczym, jest zapewnienie rzetelności aktowi wyborczemu. Chociaż w ustawach tych nie ma sankcyj za naruszenie tej zasady, na straży jej stoi kodeks karny, grożący karami za nadużycia wyborcze do 5-iu lat więzienia (art. 118 — 124 K. K.).

Apeluję do wszystkich obywateli, którzy zasiadać będą w komisjach wyborczych, o należyte przeprowadzenie powierzonych im ustawowo czynności wyborczych i przeciwstawienie się jakimkolweik próbom zniekształcenia woli wyborców bez względu na to, z którejkolwiek strony byłoby podjęte

KONFERENCJE INSTRUKCYJNE.

W celu gruntownego zaznajomienia organów gminnych i wyborczych z przepisami ustawy wyborczej i wydanymi do niej wskazówkami pp. starostowie winni przeprowadzić z przełożonymi gmin oraz przewodniczącymi komisyj wyborczych konferencje instrukcyjne, na których należy zwrócić uwagę w szczególności:

a) aby spisy wyborców były sporządzone z całą dokładnością i uwzględnieniem wszystkich wyborców.

b) Aby wszelkie obwieszczenia przedwyborcze, jak o zarządzeniu wyborów, listach kandydatów, terminie głosowania i t. p. ogłaszane były w terminach ustawowych i w sposób, gwarantujący udostępnienie we właściwym czasie treści wszystkim wyborcom.

c) Aby w postępowaniu reklamacyjnym komisje wyborcze nie czyniły żadnych trudności i nie stwarzały nawet pozoru szykan.

d) Aby unieważnienie zgłoszeń kandydatów i ich list miało miejsce jedynie w przypadkach, w których wymagają tego przepisy ustaw wyborczych.

e) Aby głosowanie było aktem nieskrępowanej woli wyborców, oraz aby obliczenie wyników głosowania dokonane było z całą ścisłością i rzetelnością, a unieważnienie głosów ograniczone do wypadków wyraźnie ustawowo przewidzianych.

Ofensywa japońska na Hankou została znowu wstrzymana

Olbrzymie straty japońskie w walkach na Jang-Tse

Komunikat chiński donosi, że uparte kontrataki oddziałów chińskich odniosły ten skutek, że ofenzywa japońska została raz jeszcze powstrzymana. Walki toczą się na dawnych pozycjach w odległości 30 klm. od m. Deang. Atakujący Japończycy ponieśli duże straty. Również na północnym brzegu Jang - Tse walki trwają na dawnych pozycjach. w pobliżu Huanmei.

W okolicy między Kiu-Kiang a Łunpin koncentrują się znaczne siły japońskie, a na rzece w tym rejonie znajduje się wiele okrętów japońskich. Jednak, próby wysadzenia desantów na ląd zawiodły, wobec aktywnego oporu Chińczyków.

Artyleria chińska ustawiona na brzegach Jang-Tse, skutecznie przeszkadza okrętom japońskim w posuwaniu się naprzód. W ciągu jednego dnia 7-go b. m. artyleria chińska poważnie uszkodziła 13 okrętów japońskich.

Prasa chińska donosi o skutecznej działalności lotnictwa chińskiego. W okolicy Hoszan na zachód od jeziora Czachu, samoloty chińskie zrzuciły znaczną ilość bomb na pozycje japońskie. Przy tym zaszła następująca okoliczność. Japończycy przez pomyłkę wzięli chińskie samoloty za swoje i wystawili na swych pozycjach znaki rozpoznawcze, co ogromnie ułatwiło akcję lotników chińskich Ogółem zrzucono na pozycje japońskie przeszło 100 bomb.

ZMIANY AMBASADORÓW JAPOŃSKICH.

Dziennik „Niszi-Niszi" donosi, że rząd japoński postanowił mianować gen. Oszima ambasadorem w Berlinie a dotychczasowego ambasadora tego mianować ambasadorem przy rządzie sowieckim. Poza tym dotychczasowy ambasador japoński w Londynie Yoshida odwołany ma być do Tokio, a placówkę jego obejmie dotychczasowy ambasador w Moskwie Szigemitsu, ambasador japoński w Rzymie Hotta ma zostać odwołany, a na miejsce jego mianowany będzie ambasador Sziratori.

Po obu stronach frontu Sprawy hiszpańskie

Gwałtowne walki na odcinku Gandessa

Komunikat urzędowy donosi o gwałtownych walkach na odcinku Gandesa. Nieprzyjacielowi, który wprowadził do akcji całą swą artylerię, nie udało się przerwać linii republikańskiej. W górach Caballos faszyści również zostali odparci. Trzy samoloty faszystowskiej zostały strącone.

PŁK. ALEXANDER DEMASKUJE INTERWENCJĘ WŁOSKO - NIEMIECKĄ W HISZPANII

Pułkownik Alexander demaskuje na łamach „Daily Telegraph and Morning Post" interwencję włosko-niemiecką w Hiszpanii. Według pułkownika Alexandra proporcja między pomocą obcą dostarczoną generałowi Franco i rządowcami przedstawia się jak 10:1 na korzyść generała Franco.

REPUBLIKA MA ZAMAŁO SAMOLOTÓW MYŚLIWSKICH

Szef eskadry samolotów myśliwskich Republiki, udzielił wywiadu jednemu z zagranicznych dziennikarzy i oświadczył między innymi, że lotnictwo republikańskie jest pozbawione dostatecznej ilości samolotów myśliwskich i dział przeciwlotniczych, aby móc obronić miasta i wsie przed nalotami samolotów nieprzyjacielskich.

ORGANIZACJA PRACY I PŁACY W HISZPANII GEN. FRANCO

Następujące cyfry dają nam jasny obraz organizacji pracy w Hiszpanii gen. Franco. Na 100 organizacji pracodawców istnieje w Badajoz, jedynie 78 organizacji robotniczych. W Grenadzie zaś 65 robotniczych na 122 pracodawców. W Huesca stosunek ten jest jeszcze mniejszy. Na 44 robotniczych — 122 pracodawców, w Leon 52 na 110, w Logrono 70 — na 148, w Nawarze 51 — na 280, w Segowjii 26 na 51, w Sobji 20 na 83, w Teruel 20 na 105, w Toledo 32 na 69, w Villaloid 127 na 284, w Zamora 30 na 36, w Saragosie 83 na 302, zaś w Caceres 22 na 93.

Co się tyczy płac: w Badajoz zarabia robotnik dorosły 2 pesetas dziennie, dziecko 1 pes. W Burgos dorosły 2.50 — dziecko 0.75. W Cacares 235 i 0.75, w Kordobie 4.00 i 0.50, w Pampelunie 3.00 i 0,20, w Grenadzie 3.50 i 0.25, w Segowji 3.50 i 0.25, w Sewilli 3.50 i 1.50 w Zamora 2.00 i 1.40.

LOTNICY WŁOSCY UCIEKAJĄ Z FRONTU

W ciągu dość krótkiego czasu drugi z kolei lotnik włoski wyjądował dobrowolnie w Hiszpanii Republikańskiej. Jest to niejaki Pachini Fusili lat 23, pochodzący z Pescara.

Pachini udał się do Hiszpanii na pokładzie „Citta de Firenze" 5 sierpnia w towarzystwie 200 lotników włoskich, dowodzonych przez wyższego oficera włoskiego, pułkownika Bergori. W chwili jego wyjazdu do Hiszpanii, szykowano już następne oddziały lotników włoskich.

Odrzucona skarga Doboszyńskiego

Sąd Apelacyjny we Lwowie postanowił oddalić wniosek obrony inż. Adama Doboszyńskiego o wyłączenie całego Sądu Apelacyjnego lwowskiego od udziału w prowadzeniu jego sprawy. (PAT.).

Generalny strajk

proklamowali górnicy w Australii

Ponieważ właściciele kopalń węgla w Australii nie odpowiedzieli dotychczas na memoriał złożony przez związek górników, żądających wprowadzenia 35-godzinnego tygodnia pracy, przyznania po 60-ym roku życia renty tygodnicwej w wysokości 2 funtów, oraz udzielenia dwutygodniowego płatnego urlopu, związek zawodowy australijskich górników węglowych ogłosił strajk generalny, który rozpoczął się w piątek po południu. Strajk ten odbije się poważnie na życiu gospodarczym Australii.

Wybory w Jugosławii

Parlament będzie rozwiązany

W czwartek odbyło się posiedzenie rady ministrów w Jugosławii, na którym postanowiono rozwiązać parlament, rozpisać wybory do Skupczyny jeszcze w roku bieżącym. Okres od rozwiązania parlamentu do nowych wyborów ma być możliwie krótki tak, aby zapobiec zakłóceniu życia wewnętrzno-politycznego kraju.

Bomby w Palestynie

W ciągu dnia wczorajszego w różnych okolicach Palestyny nastąpiły wybuchy min i bomb. Na linii kolejowej Haifa — Lydda wybuchła mina, przy czym rannych zostało pięciu żołnierzy brytyjskich. Na szosie Tulkarem — Nataniah wybuchły dwie miny podziemne. W Haifie eksplodowała bomba, raniąc dwie osoby. W zachodniej części miasta Haify wydano zakaz wychodzenia z domów. W starej części Jerozolimy dokonano rewizji i wydano również zakaz wydalania się z domów Podobne zarządzenia wydano w Nazarecie, Nablus, Jenin, Jaffie i na linii kolejowej Haifa — Egipt. W Nablus zastrzelono jednego Araba.

Hitlerowskie prowokacje

na terenie Czechosłowacji

Wczoraj, w czeskim Krumłowie odbyła się manifestacja przeszło 4 tys. Niemców, mieszkańców tego miasta i okolicy, którzy wznosili okrzyki: „Jedna Rzesza, jeden naród, jeden wódz", „Chcemy powrotu do Rzeszy", „chcemy plebiscytu".

Po zmilitaryzowaniu

portu w Marsylii

Militaryzacja tragarzy portowych w porcie Marsylii zarządzona przez dekret rządowy, została wprowadzona wczoraj w życie. 500 tragarzy, którzy w pierwszym dniu zostali zmilitaryzowani i otrzymali odnośne wezwanie, stawiło się do pracy. Poza tymi 500 tragarzami zgłosiło się do pracy około 1500 robotników, nie objętych wezwaniami. Praca w porcie marsylskim odbywa się obecnie w myśl nowych przepisów, wydanych przez rząd, utrudniana tylko przez fatalną pogodę i ulewy.

Związki zawodowe robotników marsylskich ogłosiły narazie deklaracje, protestujące i odwołały się o poparcie do pozostałych federacyi robotników portowych.

Włosi wciąż giną

w okupowanej Abisynii

Według biuletynu urzędowego nr. 36, straty włoskie w Abisynii za czas od 1 do 31 sierpnia r. b. wynoszą: 2 podoficerów, 3 szeregowych i 2 milicjantów faszystowskich, poległych — jak twierdzi komunikat — przy pełnieniu obowiązków służbowych. W tym samym okresie zmarło w Afryce wschodniej na skutek chorób 4 oficerów, 2 podoficerów. 15 szeregowych, 8 milicjantów i 1 szeregowiec policji kolonialnej.

P. Beck narazie

nie wyjechał do Genewy

Wobec opóźniania się przyjazdu do Genewy na Radę Ligi Narodów większości ministrów spr. zagranicznych — p. Józef Beck, minister spraw zagranicznych, pozostał na razie w Warszawie.

Delegacją polską kierować będzie tymczasowo minister pełnomocny p. dr. Tytus Komarnicki.

Echa zamachu w Brazylii

W Rio de Janeiro zakończył się proces przeciw 148 integralistom, oskarżonym o zaatakowanie w nocy z 10 na 11 maja r. b. siedzib urzędowych i mieszkań prywatnych niektórych członków rządu prezydenta Vargasa. Szestastu oskarżonych uniewinniono, reszta zaś została skazana na kary więzienia od roku do dziesięciu lat.

Przełomowe dni Czechosłowacji

Czechosłowacja nie pójdzie na dalsze ustępstwa

Ludność protestuje przeciwko ustępliwości wobec henleinowców

PRAGA (PAT). — Ostatnie wydarzenia w Czechosłowacji, t. zn. zajścia w Morawskiej Ostrawie i Opawie, przerwanie rokowań partii niemiecko - sudeckiej z Rządem, wywołały duże wrażenie w Pradze.

Premier Hodża otrzymał liczne depesze od szeregu organizacyj, protestujących przeciwko ustępstwom na rzecz Niemców sudeckich. W depeszach wysuwane jest żądanie zwołania parlamentu, któryby miałby powziąć decyzję w tej sprawie.

Prezydium stronnictwa agrarnego w obecności premiera Hodży powzięło uchwałę, aprobującą politykę Rządu w sprawie narodowościowej, również stronnictwo narodowo - socjalistyczne z udziałem ministra oświaty Franka powzięło analogiczną uchwalę. szczególnie silnie protestują przeciwko ustępstwom na rzecz Niemców sudeckich socjaliści i komuniści.

Wicepremier i minister komunikacji Behynie w wywiadzie, udzielonym przedstawicielowi „Lidove Noviny", oświadczył, że dotychczasowe ustępstwa Niemcom sudeckim udzielone były pod silnym naciskiem przede wszystkim Anglii. Zdaniem ministra, propozycje Rządu czeskiego są ostatecznym kresem ustępstw. Projekt rządowy stwarza możliwości porozumienia. Minister apeluje do społeczeństwa, aby zgodziło się na te postulaty.

Jeden z dzienników wieczornych, zbliżonych do koalicji rządowej „A - Zet" zapowiada ogłoszenie w piątek szczegółowej deklaracji o stosunkach narodowościowych w Republice i nowej organizacji administracyjnej w kraju. Zapowiadają również wygłoszenie przez radio przemówienia prezydenta Benesza.

Lord Runciman stwierdza też że dość ustępstw

PRAGA (ATE). — W kołach dobrze poinformowanych utrzymują, że lord Runciman zakomunikował Rządowi angielskiemu, że uważa ostatnią propozycję czeską za maksymalną granicę, do której Czesi mogą się posunąć.

PRAGA (PAT). — Misja lorda Runcimana wydała w czwartek komunikat, stwierdzając, że pogłoski, jakoby lord Runciman zamierzał wystąpić z publiczną deklaracją w sprawie propozycji Rządu czechosłowackiego i z tego względu pragnął być zwolniony z obecnych swych funkcyj — są całkowicie pozbawione podstawy.

PRAGA (PAT). Lord Runciman został w czwartek o godz. 10.30 przyjęty przez prezydenta Benesza. Następnie w otoczeniu członków misji zwiedził Targi praskie. O godz. 15.30 członkowie misji Runcimana przyjęli delegatów niemieckich organizacyj zawodowych, które znajdują się pod wpływem stronnictwa Niemców sudeckich.

Narady premiera Daladier

PARYŻ (PAT). Daladier przyjął w czwartek po południu ambasadora Wielkiej Brytanii i ambasadora Stanów Zjednoczonych. Następnie konferował z ministrem finansów i kolonii.

Po zgonie tow. Franciszka Ramusa

W dniu 20 sierpnia r. b. zmarł tow. Franciszek Ramus, w wieku lat 54. Ze zgonem jego tracimy nieodżałowanego bojowca o socjalizm i wyzwolenie klasy robotniczej. Tow. Ramus był przez długie lata przewodniczącym Komitetu PPS w Henrykowie, twórcą i założycielem Oddziału Związku Zawodowego Transportowców w Henrykowie, członkiem Zarządu Robotniczej Spółdzielni Żwirniczo - piaskarskiej oraz b. radnym gminy Jabłonna.

Zajmował on wiele stanowisk w życiu społecznym i zawsze chętnie niósł pomoc uciśnionym robotnikom, wskazując im drogę do walki o lejsze jutro społeczne. Dlatego też tow. Ramus cieszył się wielkim zaufaniem wśród ludności Henrykowa i okolicy.

Na pogrzeb, który odbył się w dniu 3 września r. b., ściągnęły tłumy robotników, liczące około 1000 osób. Przybyły również delegacje pobliskich dzielnic P. P. S., Związków Zawodowych i poczty sztandarowe. Parę minut po g. 4 ustawił się kondukt żałobny i ruszył na cmentarz miejscowy. Na czele kroczyła orkiestra Oddziału Zwązku Chemicznego w Winnicy, następnie sztandary Komitetu Miejscowego P. P. S. w Henrykowie, sztandary PPS dzielnicy Nowe Brudno, Pelcowizny, Jabłonna Legionowo, oraz 7 sztandarów Związków Zawodowych i TURa ,a mianowicie Centr. Zw. Rob. Przem. Chemicznego robotników fabryki Spiessa w Piekiełku. Centr. Zw. Rob. Przem. Skórzanego, oddział szewców w Henrykowie, Zw. Zaw. Transportowców z Henrykowa, Centr. Związku Robotników Przemysłu Chemicznego z Winnicy, Towarzystwa Popierania Kooperatywy Pracy, 2 sztandary TURa z Legionowa i Henrykowa.

W kondukcie niesiono 15 wieńców od różnych organizacyj PPS i Klasowych Zw. Zawodowych. Szczególną uwagę zwracała grupa czerwonych harcerzy, niosąca około 50 wiązanek z pięknych kwiatów.

Nad mogiłą, wśród czerwonych sztandarów, w żałobnym nastroju przemawiali tow. tow. Jan Wiśniewski — imieniem miejscowego Komitetu P.P.S. w Henrykowie; Witold Ostrowski — przedstawiciel OKRu Warszawa Podmiejska; Bolesław Sobolewski — z ramienia Zarządu Głównego Zw. Zaw. Transportowców; Feliks Misiorowski — imieniem Robotniczej Spółdzielni Pracy Żwiraków i Piaskarzy. Między przemówieniami orkiestra winnicka grała pieśni robotnicze.

Na zakończenie grupa turowców odśpiewała kilka pieśni robotniczych.

Komitet miejscowy PPS w Henrykowie i Klasowe Związki Zawodowe składają serdeczne podziękowanie wszystkim przybyłym przedstawicielom organizacji oraz wszystkim tym, którzy brali udział w pogrzebie nieodżałowanego tow. Ramusa.

Cześć pamięci Zmarłego!

Obserwator angielski w Morawskiej Ostrawie

MOR. OSTRAWA (PAT). — Angielski obserwator, przydzielony do poselstwa brytyjskiego w Pradze, mjr. Sutten Pratt, który w związku z incydentami ostatnimi przybył w środę do Morawskiej Ostrawy, bawi dotychczas w mieście. Na razie nie wydano żadnego komunikatu oficjalnego o jego przyjeździe i celu pobytu w Ostrawie. Według informacyj miejscowej prasy, mjr. Sutten Partt w czwartek jeszcze ma wyjechać do Ołomuńca, gdzie zamierza zebrać informacje o przyczynie i przebiegu zajść od świadków zajść, którzy obecnie są w Ołomuńcu. W kołach sudecko - niemieckich daje się wyczuwać nastrój podniecenia. U posła partii sudecko-niemieckiej Maya, który był uderzony w czasie zajść przez konnego strażnika policyjnego, stwierdzono rany szpicrutą na głowie i ramieniu.

PRAGA (PAT). — Oficjalny komunikat czechosłowacki: Wydarzenia w Morawskiej Ostrawie, które stały się przyczyną przerwania rokowań z Rządem przez S. D. P., podlegają dokładnemu śledztwu. Ministerium spraw wewnętrznych poleciło przeprowadzenie śledztwa generalnemu inspektorowi policji państwa Kraczmarowi. Śledztwo, które trwało przez cały dzień, nie zostało jeszcze zakończone. Z przebiegu jego można na razie podać, że jednego urzędnika policyjnego oraz kilku funkcjonariuszów policji zawieszono. Wytoczono przeciwko nim również dochodzenie karne.

W Hiszpanii

Samochód z benzyną zderzył się z pociągiem

17 osób poniosło śmierć

PERPIGNAN (PAT). —Według doniesień z Hiszpanii, samochód ciężarowy, wiozący transport benzyny, zderzył się na przejeździe kolejowym w pobliżu Sarria z pociągiem. Nastąpił wybuch, od którego obaj kierowcy samochodu ponieśli śmierć. Pociąg wykoleił się. Od płonącej benzyzy zajęły się dwa wagony. Liczba zabitych wskutek wykolejenia pociągu oraz poparzenia płonącej benzyny wynosi 17 osób. Dalszych szczegółów brak, gdyż opgraniczne władze hiszpańskie odmawiają informacji w tej sprawie.

20-lecie Niepodległości Litwy

KOWNO (PAT). W czwartek odbyła się na placu lotniska w Kownie uroczystość z powodu 20-lecia niepodległości Litwy. Na uroczystość przybył prezydent republiki Smetona, członkowie Rządu, korpus dyplomatyczny i liczne tłumy publiczności. W trybunie dyplomatycznej zajął m. in. miejsce poseł Polski Charwat. Przemówił prezydent republiki Smetona oraz naczelny wódz armii litewskiej gen. Rasztikis, po czym odbyła się defilada.

Opowieści drutów telegraficznych

— W Budapeszcie minister sprawiedliwości Mikecz dokonał otwarcia międzynarodowego kongresu adwokatów. Z ramienia związku adwokatów polskich przybyli na kongres mecenas Stanisław Rowiński z Krakowa, wiceprezes Polskiego Związku Adwokatów i przewodniczący ,międzynarodowego Związku Adwokatów, mecenas Leon Nowodworski, wiceprezes Polskiego Związku Adwokatów, mecenas Marian Niedzielski, członek Zarządu Głównego Polskiego Związku Adwokatów i prezes Związku Adwokatów Kresowców.

Kongres potrwa trzy dni

— W Łodzi odbyła się w czwartek uroczystość poświęcenia gmachu Izby Rzemieślniczej Łódzkiej

—W Rzymie ogłoszono urzędowo, iż król i cesarz udzielił swej zgody na zaręczyny księcia Ankony z księżniczką Lucią Bourbon.

— Z Berlina PAT podaje: Jak donosi „Reichanzeiger", majątek Gotfrieda i Jana Henryka Treviranusów, którzy z dn. 22 czerwca r. b. utracili obywatelstwo niemieckie, uległ konfiskacie na rzecz państwa.

Zamknięcie obrad Międzynar. Handlowej Konf. Parlamentarnej

W czwartek o godz. 11-ej rano w sali obrad Senatu odbyło się ostatnio plenarne posiedzenie i zostały zakończone prace Międzynarodowej Handlowej Konferencji Parlamentarnej.

Sen. Fudakowski streścił referat, wygłoszony na komisji na temat „Porozumienia międzynarodowe między producentami rolnymi", zdając sprawę z obrad, jakie poprzedzały uchwały komisji.

Po zakończeniu głosowania sen. Gołuchowski w charakterze przewodniczącego wyraził podziękowanie wszystkim uczestnikom obrad, oświadczając, iż 23-e zgromadzenie M. H. K. P. zakończyło swe prace.

Wspólne posiedzenie przedstawicieli mniejszości narodowych w Czechosłowacji

PRAGA (PAT). — W czwartek odbyło się wspólne posiedzenie przedstawicieli politycznego komitetu partii sudecko - niemieckiej z przedstawicielami słowackiej partii ludowej, zjednoczonych stronnictw węgierskich oraz komitetu porozumiewawczego stronnictw polskich. W posiedzeniu wzięli m. in. udział z ramienia partii niemiecko - sudeckiej posłowie Herman Frank i dr. Sebekowsky, ze strony słowackiej poseł dr. Tiso, z węgierskiej posłowie Szuelloe i Esterhazy, z polskiej zaś poseł dr. Wolf.

Zebrani doszli do zupełnego porozumienia w sprawie konieczności pilnej przebudowy państwa oraz uregulowania zagadnienia narodowościowego.

Postanowiono odbywać w miarę potrzeby dalsze wspólne posiedzenia.

Szał aryjski

PRAGA (PAT). — W ostatnich czasach wszystkie parafie na terenie sudeckim są przeciążone pracą nad wydawaniem nietylko dla obywateli Rzeszy, ale i dla Niemców sudeckich dowodów aryjskiego pochodzenia. W związku z tym do parafii tych zostali zaangażowani dodatkowi urzędnicy.

Faszyzm żegluje pod znakiem rasizmu

RZYM (PAT). W dniu wczorajszym ogłoszony został porządek dzienny obrad wielkiej rady faszystowskiej, zwołanej na dzień 1 października do pałacu weneckiego. Wielka rada rozpatrzy kolejno następujące zagadnienia: 1) problem rasowy, 2) sytuację polityczną, 3) sprawę utworzenia korporacyjnej izby faszystowskiej. Fakt postawienia kwestii rasowej na czele programu obrad zdaje się wskazywać na to, że rasizm stał się naczelnym akcentem włoskiej polityki wewnętrznej i że pod jego znakiem rozwijać się będzie program partii faszystowskiej.

Stan oblężenia w Chile

SANTIAGO DE CHILE (PAT). Senat uchwalił 23 głosami przeciw 16 projekt o wyjątkowych pełnomocnictwach dla Rządu na okres 20 dni. W tym samym okresie obowiązywać będzie stan oblężenia.

Dwie kobiety pod kołami pociągu

Straszny wypadek pod Wilnem

WILNO (PAT). W czwartek o godz. 6.41 na przystanku kolejowym Leśniki (koło Landwarowa) dwie kobiety o nieustalonych dotychczas nazwiskach wysiadły lewą stronę, na międzytorze i wpadły pod pociąg idący z Wilna. Jedna z kobiet została zabita na miejscu, druga zaś zmarła w drodze do szpitala wileńskiego.

Prawie 750.000 dzieci w Polsce pozostaje bez szkół

Nie posiadamy do tej pory oficjalnych ścisłych danych co do liczby dzieci pozostających bez nauki. Pominięty został ten problem w ostatnim przemówieniu p. Ministra Oświaty, a tymczasem ta sprawa jest najważniejsza dla stanu oświaty w Polsce. W tej dziedzinie brak jest autoratywnego wyjaśnienia. Wprawdzie „Mały Rocznik Statystyczny" podaje, że w 1936/37 roku było 5.150,5 tys. dzieci w wieku szkolnym, natomiast do szkół uczęszczało 4.579,3 tys. uczniów. A zatem, według tego źródła nie uczęszczało do szkoły 57,2 tysiące dzieci. Liczba ta jednak NIE ODZWIERCIEDLA istotnego stanu rzeczy, gdyż spośród zapisanych na początku roku do szkoły, pewien odsetek dzieci nie uczęszcza do szkoły i inne liczby uczęszczających są z października, a inne w czercu. A statystyka szkolna podaje liczbę uczniów na początku roku szkolnego, a więc jest ona większą, aniżeli rzeczywista.

Do dzieci poza szkołą należy zaliczyć uczniów nieklasyfikowanych. Do tej kategorii zalicza się uczniów nie uczęszczających do szkoły od dłużej, jak 6 tygodni, bądź też zapisanych, lecz nie uczęszczających do szkoły w ogóle. Statystyka szkolnictwa za rok 1936,37 podaje nam takich uczniów 167.110. A zatem mamy dzieci bez szkoły, łącznie z nieklasyfikowanymi 738.310 dzieci.

Jak widzimy, prawie ¾ miliona dzieci w Polsce nie uczęszcza do szkół, a trzeba zaznaczyć, że liczba ta corocznie WZRASTA.

Oficjalna polityka oświatowa Polski nie posiada jasnego i wytkniętego celu oraz nie zdobyła się na wypracowanie środków walki z narastającą falą analfabetyzmu. Nie pomogą żadne półśrodki w postaci kursów — trzeba budować należycie zorganizowane szkolnictwo powszechne.

Organizacja szkolnictwa ubezp. dla maturzystów (ek) i licelstów (ek)

Stypendia PKO dla uczniow

Jak się dowiadujemy na Jednoroczny Kurs Ubezpieczeniowy przy Instytucie Praktycznej Wiedzy Handlowej im. sen. St. G. Bruna Zgromadzenia Kupców m. st. Warszawy (Prosta 14) przyjmowani będą nie tylko absolwenci i absolwentki dwuklasowych liceów handlowych (tegoroczni jak również z lat poprzednich) ale również ośmioklasowych gimnazjów ogólnokształcących.

W roku szkolnym 1938—39 będzie to jedyny w Polsce Kurs Ubezpieczeniowy.

Jak już donosiliśmy PKO. ustanowiło dla słuchaczy tego kursu osiem stypendiów po zł. 500 rocznie.

Według deklaracji publicznych Zakładów Ubezpieczeń absolwenci Kursu mają zapewnione płatne stanowisko w tychże zakładach.

Wyjaśniajmy dalej!

„Zwrot" odpowiada

Nasz artykuł o dziwnej roli Stronnictwa Pracy wywołał bardzo liczne echa w kraju. Stwierdziliśmy, że „Zwrot" przy pomocy szeregu pism klerykalnych stara się odciągnąć ludowców od socjalistów, *wbić klina* pomiędzy jednych i drugich; a więc — osłabić walkę o demokrację w Polsce.

Ostatni „Zwrot" (Nr. 33) umieszcza art. p. t. „W odpowiedzi p. Czapińskiemu" i stara się „wyjaśnić" sprawę. Artykuł rzeczywiście *wyjaśnia* niejedno. Potwierdza mianowicie to, cośmy stwierdzali.

Ciekawe, że „Zwrot" nie odpowiada na zarzut główny — na podkreśloną przez nas chęć (ze strony Str. Pracy) odciągnięcia ludowców od współpracy z socjalistami! „Zwrot" odpowiada drogą okólną — dowodząc, że PPS. nie dość energicznie(!) walczy o demokrację w kraju; że nie podąża za „dynamizmem" ludowców. Jest to zarzut pozbawiony podstawy. Ale przypuśćmy, że jest sformułowany szczerze — czy z tej „przesłanki" wynika, że należy starać się osłabiać współpracę ludowców z P. P. S.? Czy „Zwrot" nie spostrzega, że takie osłabianie współpracy jest osłabianiem walki o demokrację? I kto zastąpi PPS.? Chyba nie Stronnictwo Pracy?

Nie, — o nie! *Coś tu nie jest w porządku.* Tu wyczuwa się *brak szczerości.* Wczoraj cytowaliśmy „Głos Narodu" — ten odkrywa karty: wyraźnie chce izolować PPS. i osłabić jej stosunki z ludowcami *Z POBUDEK REAKCYJNYCH!* „Zwrot" woli inną argumentację... Przyjrzyjmy się tym dziwnym „argumentom", — wysuwanym widocznie w braku innych. Np.

> **Pan Czapiński w dyskusji przyjmuje za udowodnione, że DEMOKRACJA I TYLKO PPS. są to synonimy. Jeśli tak, to rzeczywiście atak na PPS. jest atakiem na demokrację.**

Oczywisty nonsens. Nigdy nie mówiliśmy, że demokracja — to „tylko PPS."! *Przeciwnie:* dążenie do współpracy z ludowcami, związkami pracowników umysłowych, stronnictwem demokratycznym pokazuje, że widzimy w Polsce tworzący się cały front demokratyczny!

Dalej: „Zwrot" proponuje nam zajrzeć do programów ludowców i Stronnictwa Pracy, by się przekonać, że stoją na gruncie demokracji. A gdzie — zapytuje — program PPS.?

> **Niestety, nie potrafimy wskazać, gdzie jest i czy w ogóle jest aktualny program PPS.(!!). Za wskazówkę będziemy wdzięczni i opublikujemy ją natychmiast.**

Dziwne... Każde dziecko (polityczne) w Polsce wie, że nowy program PPS. został uchwalony przed dwoma laty na Kongresie w Radomiu; program stoi całkowicie i bezwzględnie na gruncie demokracji. A biedny „Zwrot" nic o tym nie wie?

Ale „Zwrot" dodaje, że nie koniecznie chodzi o walkę o demokrację:

> **Zatytułował on (Czapiński) swój artykuł „Walka o demokrację". CZY TO NIE BŁĄD? A może walka idzie o zupełnie co innego? Może to walka o praworządność, o kontrolę, O MORALNOŚĆ, o wykonywanie przykazań — horribile dictu—DEKALOGU?**

Moralność polityczna, dekalog? Owszem, to są ważne cele. Ale walka toczy się obecnie przede wszystkim o DEMOKRACJĘ, — o nową ordynację wyborczą do Sejmu i Senatu, o wpływy polityczne szerokich mas pracujących. Jaka możliwa jest „praworządność" i „kontrola" bez szerokiej wolności obywatelskiej, bez udziału mas w wyborach?

A „Zwrot" — zarzucając nam niedostateczny „dynamizm"(!) w walce o demokrację — jednocześnie GOTÓW JEST POPRZEĆ ENDEKÓW! Ładny „dynamizm"! Przecie endecy są w Polsce GŁÓWNYMI WROGAMI DEMOKRACJI! Czytajmy:

> **Również WCALE NAS NIE PRZERAZIŁABY SUPREMACJA STRONNICTWA NARODOWEGO(!!). POMOŻEMY IM CHĘTNIE(!!) w poczynaniach pozytywnych dla kraju, nie wyrzekając się prawa do krytyki nieustannej i surowej. Rzecz prosta, najbardziej pragnęlibyśmy widzieć przy władzy ugrupowania CENTROWE.**

Oto nareszcie klucz — od wywodów „Zwrotu". Jakto „pomożemy im chętnie"?! Przecie endecy uważają (piszą o tym codzień) demokrację za intrygę *żydoską, bolszewicką i masońską!*

Więc w jaki sposób „Zwrot" chce im pomagać?! i to „chętnie"! Socjalistom zarzuca niedostateczny „dynamizm" w walce o demokrację, a „chętnie" chce pomagać zacietrzewionym wrogom demokracji? Ha! nie jest coś w porządku!

Ale „najbardziej pragnęlibyśmy widzieć przy władzy ugrupowania CENTROWE". No, nareszcie! Teraz widzimy, skąd niechęć do PPS. Z jednej strony (powiada się) krytykujemy P. P. S., bo jest nie dość radykalna w taktyce! ale z drugiej — nie chcemy jej, bo jest zbyt lewicowa w programie, w postawie. Tak, teraz w porządku: wracamy do reakcyjnej argumentacji klerykałów z „Głosu Narodu"...

„Zwrot" jeszcze coś tam z niechęcią przebąkuje o „przewódcach" z PPS. Niech lepiej przyjrzy się niektórych swoim przewódcom (Str. Pracy), którzy wczoraj byli endekami, a dziś nagle stali się namiętnymi „demokratami" i krytykują PPS.

„Zwrot" swoim artykułem istotnie wyjaśnił sytuację. INTRYGA jest oczywista. „Krytykując" PPS., „Zwrot" ciągnie ludowców na pozycje „CENTROWE"(?) — jeśli nie dalej *na prawo!.. „NIE PRZERAZIŁABY NAS SUPREMACJA STR. NARODOWEGO"*... Znamienne słowa!

K. CZAPIŃSKI.

Hitler w szkołach polskich!

W Warszawie, w pierwszej klasie licealnej, nauczyciele języka niemieckiego kazali uczniom streścić orędzie Hitlera, odczytane w Norymberdze.

Uczniowie szukają teraz po mieście prasy hitlerowskiej z oryginałem orędzia.

Co to jest? Czy nie ma już innych źródeł nauczania języka niemieckiego? Czy nauczyciele języka niemieckiego w Warszawie uznali już Hitlera za klasyka literatury niemieckiej?

Endeckie hitlerofilstwo

Dokąd zmierzają p.p. Dmowski i Kozicki?

Wskazywaliśmy wielokrotnie, że zagraniczna polityka endecji jest polityką HITLEROFILSKĄ. Coprawda w endeckiej polityce zagranicznej dużo chaosu — bo np. b. Zabór pruski nie koniecznie jest rozentuzjazmowany hitlerofilską robotą „Warsz. Dziennika Narodowego"... Jeszcze we wczorajszym swym numerze ten dziennik wydaje znów świadectwo „POKOJOWOŚCI" hitlerowskiej polityce!

Cat. w „Słowie" potwierdza hitlerofilizm endeckiej polityki zagranicznej — w polemice z „Czasem", dla którego — powiada Cat. — tylko jeden min. Beck może prowadzić „politykę odprężenia w stosunkach polsko - niemieckich".

> *„Jest to pogłoska całkiem nieprawdziwa, bo weźmy chociażby tak zażartych NIEGDYŚ germanofobów, jak p. Roman Dmowski, wódz stronnictwa narodowego lub p. Kozicki, główny publicysta w dziedzinie polityki zagranicznej tego stronnictwa, to obaj ci panowie gdyby zostali ministrami prowadziliby DZIS NIEWĄTPLIWIE TAKSAMO POLITYKĘ ODPRĘŻENIA NASZYCH STOSUNKÓW Z NIEMCAMI. Wynika to chociażby z artykułu p. Kozickiego, w którym ten EKS-GERMANOFOB oświadczył, że w razie wojny polsko - bolszwickiej POLSKA STANIE PO STRONIE NIEMIEC. — WYNIKA TO TAKŻE Z NASTAWIENIA PRASY NARODOWEJ, która nie zamyka oczu na walkę Niemiec z międzynarodowym żydostwem i wyraźnie swymi sympatiami w tej walce opowiada się po stronie Niemiec".*

Ustęp ten znajdujemy w Nr. 246 „Słowa" w artykule wstępnym, mocno pokonfiskowanym — oczywiście w części nieskonfiskowanej.

Sytuacja więc jasna. Taki zacięty germanofil, jak Cat., wydaje endekom ŚWIADECTWO HITLEROFILSKIEJ PRAWOMYŚLNOŚCI.

K.

Komunikat

W najbliższych dniach ukażą się nakładem Centralnego Wydziału Samorządowego Partii dwie broszury p. t.:

„OBJAŚNIENIA NOWEJ ORDYNACJI WYBORCZEJ DO RAD MIEJSKICH"

i INSTRUKCJA DLA MĘŻÓW ZAUFANIA P. P. S. i KLASOWYCH ZW. ZAW. W WYBORACH DO RAD MIEJSKICH.

Obie broszury, oświetlające zmienioną ustawę wyborczą, są na czasie i powinny się znaleźć w ręku każdego świadomego socjalisty i działacza robotniczego.

Cena broszur zasadniczo niska będzie wkrótce ustalona. Organizacje otrzymają odpowiedni rabat.

Celem ustalenia nakładu broszur, pożądane są śpieszne zamówienia.

SEKRETARIAT GENERALNY
C. K. W. P. P. S.

„Dziennik Ludowy"

Od dnia wczorajszego „Dziennik Ludowy" uruchomił nowe wydanie na Warszawę, które będzie się ukazywało o 3 — 4 po poł. i będzie zawierało ostatnie wiadomości telegraficzne i radiowe oraz przegląd prasy porannej i popołudniowej.

Serdecznie witamy nowe wydanie bratniego pisma.

Gesty protestacyjne

przeciw represjom antyżydowskim we Włoszech

Znany francuski pisarz - dramaturg, Henryk Bernstein, z pochodzenia Żyd, odesłał Mussoliniemu na znak protestu przeciw prześladowaniom Żydów, odznaczenia, otrzymane przed 15 laty. W depeszy do Mussoliniego Bernstein pisze:

„Nie poczytuję sobie więcej za zaszczyt noszenie tych odznaczeń, kiedy w imieniu nowo wynalezionej polityki rasowej prześladuje Pan bezkarnie obywateli włoskich".

Najbogatszy Żyd włoski w Aleksandrii, Pinto, zapisał był ¾ swego majątku na włoskie szkoły i instytucje dobroczynne.

Przed paru dniami udał się on do konsulatu włoskiego i na znak protestu odwołał wszystkie swe zapisy.

Żydzi egipscy postanowili bojkotować towary włoskie i towarzystwa ubezpieczeniowe, a firmy żydowskie zwalniają pracowników włoskich.

Kto zdobędzie nagrody, wartości 2.000 zł.?

Niezwykle interesujący konkurs ogłosiła Elektrownia Miejska w Warszawie pod hasłem „Elektryfikujmy gospodarstwa domowe". Każdy odbiorca Elektrowni, chcący ubiegać się o zdobycie jednej z 200-stu cennych nagród, łącznej wartości 2.000 zł., musi przed tym wziąć udział w jednym ze specjalnych pokazów konkursowych. Odbędą się one o godz. 17-stej w dniach od 19 do 24 bm. oraz dla osób zajętych wieczorami — o godz. 11-stej w środę dnia 21 bm. w Salonie Pokazowym Elektrowni Miejskiej (Marszałkowska 150). Pokazy te są bezpłatne i celem ich jest wprowadzenie uczestników konkursu w świat grzejnictwa elektrycznego, odgrywającego tak wielką rolę w nowoczesnym gospodarstwie domowym. Obok możliwości zdobycia nagrody, konkurs ten daje mieszkańcom stolicy okazję do poznania sposobów działania różnych aparatów elektrycznych, przede wszystkim zaś oszczędnych kuchenek kawalerskich i rodzinnych.

W podziemiach kopalni „Szczęście Luizy"

Strajk głodowy załogi

(Rozmowa naszego specjalnego wysłannika ze strajkującymi)

Szopienice, 8 września.

I znowu zawisła nad kopalnią „Szczęście Luizy" czarna chorągiew na znak głodowego strajku załogi. Wszyscy pamiętamy pierwszy strajk na tej kopalni w roku 1935, gdy po długich rokowaniach, które nie dały żadnego rezultatu, robotnicy chwycili się ostatniego środka legalnego, jakim dysponują: STRAJKU GŁODOWEGO. Cała Polska brała wówczas żywy udział w losach strajkujących, którzy przebywali w najgorszych warunkach 23 dni w podziemiach.

Dziś kończy się drugi tydzień ponownego strajku okupacyjnego na tej kopalni, a OD DWÓCH DNI STRAJKUJĄCY STOSUJĄ STRAJK GŁODOWY.

Przedstawiciele strajkujących, wspominając serdeczny udział naszego pisma podczas ich walki w roku 1935, zwrócili się ponownie do nas, by przedstawiciel Redakcji odwiedził ich w podziemiach.

Skorzystałem chętnie z tego zaproszenia, tymbardziej, że miałem odwiedzić starych znajomych, których pamiętam z roku 1935. Dzisiejsze powody akcji strajkowej są te same, co wówczas; ROBOTNICY STRAJKUJĄ O ZALEGŁE ZAROBKI I O UTRZYMANIE SWEGO WARSZTATU PRACY.

Od 2 tygodni w mrocznych podziemiach

Tak się złożyło, że po długiej niepogodzie w dni mej wizyty w kopalni zaświeciło słońce. Mała kopalnia, leżąca na wzgórzu, tonie poprostu w powodzi promieni słonecznych. Tymbardziej smutny jest los górników, przebywających już dwa tygodnie w mrocznych, zimnych i wilgotnych podziemiach. Jedynym znakiem łączności podziemi z powierzchnią jest mała, jasna plamka otworu szybu kopalnianego, nad którym wznosi się lużne rusztowanie belek. Nie widać tu żelazobetonu; wszędzie drzewo jest głównym materiałem budowlanym. Szyb nie jest murowany, lecz ściany zbite są z grubych pni drzewa. Przypomina mi to raczej wielki BIEDASZYB — może nawet słusznie, gdyż od wielu lat panuje na tej kopalni bieda — bieda z winy kierownictwa.

Przed bramą gromadzą się gromadki kobiet i robotników, rozmawiających przyciszonym głosem. Dziś są takie czasy, że robotnicy wolą dużo myśleć i po cichu mówić. Natomiast po kobietach (są to żony i matki górników, znajdujących się na dole) widać podniecenie. Wylęknione, smutne twarze świadczą o wielkiej obawie o los swych najbliższych; codziennej, ciężkiej trosce o los dzieci.

Na kopalni zgłaszam się do kierownika inż. Szafranka. Znajduje się w małym baraku administracyjnym; jest tam też kilku policjantów, którzy mają „pilnować porządku", zresztą sami przyznają, że słuszność jest po stronie robotników.

Kto winien?

Inżynier Szafranek jest rozgoryczony. Od wielu dni siedzi przy telefonie i prosi o pomoc dla kopalni. Zwraca się do władz, do sądu, do Komisarza Demobilizacyjnego. Wszędzie napotyka na opór, na niezrozumienie, a czasem nawet na złą wolę. Rozgoryczenie jego skierowane jest przede wszystkim przeciwko dzierżawcom, którzy nie wypełniają swych zobowiązań. Nerwowym ruchem sięga do biurka i oświadcza: Robotnicy wydobyli węgla za 700.000 zł., a pomimo tego jest 240.000 zł. długów, zaległych podatków, składek ubezpieczeniowych i zaległych zarobków. Przecież władze winny tu wkroczyć i zrobić porządek z tymi, którzy spowodowali obecny stan rzeczy.

W podziemiach

Winda opuszcza się powoli. Coraz bardziej odczuwam zmianę temperatury. Zjeżdżam jakgdyby w głęboką lodownię. Uczucie to potęguje się z każdym metrem głębokości. Na dole czekają już towarzysze, którzy prowadzą mnie tam, gdzie przebywa większość strajkujących. Jest to chodnik, leżący trochę wyżej niż błotniste podejście od szybu, pełne kałuży czarnej wody. Spotykam ich w tym samym miejscu, gdzie znajdowali się podczas strajku w roku 1935. Te same twarze, czarne od pyłu węglowego, nieogolone; dookoła sypie się miał węglowy; wszystko tonie w czarnym pyłku, który osadza się wszędzie. Widzę te same wymizerowane twarze i ów błysk w oczach, który znamionuje podniecenie i zdecydowanie na wszystko. Ludzie w gromadzie, połączeni jedynym pragnieniem, jedną niedolą, podejmują też rychło decyzję. O tym winni pamiętać panowie z Województwa, którzy dotychczas zawsze wysyłali sekretarzy związkowych, by ratowali sytuację. Nerwy robotników z kop. „Szczęście Luizy" są maltretowane ciągłymi zatargami z kombinatorami, których władze ustanawiają, jako nadzorców i ludzi godnych zaufania. Na dole było już kilka wypadków zasłabnięć, złe powietrze i brud, brak czystej wody doprowadziły załogę do opłakanego stanu. Niektórzy dostali od tego brudu krost na twarzy, rękach i nogach.

Możliwości kopalni

Jaka jest dziś sytuacja eksploatacyjna na kopalni? Pytam o te szczegóły, ponieważ jest to ważne dla opinii, która sądzi, że na kopalni „Szczęście Luizy" nie ma warunków do dalszego podtrzymania produkcji.

Tak nie jest. Kopalnia ta może jeszcze przez 50 lat wydobywać węgiel i to dość dobry. Górny pokład na którym znajdują się strajkujący, posiada jeszcze około 300.000 ton węgla, to znaczy na dwa lata pracy po 350 ton dziennie. Dalsza część tego pokładu zawiera mniejwięcej tę samą ilość, o ile pokład zostanie udostępniony. Chodzi tu o zrobienie zamułki kosztem 12.000 zł. Dolny pokład (Karoliny) zawiera od 500.000 do 700.000 ton dobrego węgla w pokładzie, grubym na 8 metrów. Pokład ten nie jest jeszcze uprzystępniony. Poza tym istnieje III pokład (Andrzeja) na przestrzeni 120 ha, grubości 2 metrów. Zapasów węgla starczy za tym, według zgodnego określenia robotników i nadgórników, przy wydobyciu 10 tysięcy ton miesięcznie NA 50 LAT PRACY. Przeciętnie wydobycie dzienne wynosi 2,7 do 2,9 ton na głowę. Jest to bardzo wysoka przeciętna. Celem wydatniejszej eksploatacji zasobów węgla tej kopalni, trzeba uruchomić połączenie kolejowe na przestrzeni zaledwie kilkudziesięciu metrów, oraz małą sortownię. Są to inwestycje stosunkowo nie drogie, lecz nie ma czynnika, któryby się zajął uczciwie i konsekwentnie sytuacją kopalni i załogi.

Kontredans nadzorców

To co się wyrabiało z załogą w ciągu ostatnich dni, przekracza już wszelkie granice. W ciągu 4 dni zmieniono kilkakrotnie nowych nadzorców. Raz był Kurek, potem Primak, potem Kurek, potem Primak, Kurek, Primak. W końcu nie było nikogo. W tych warunkach Rada Załogowa doszła do przekonania, że jest to niepoważne traktowanie sprawy ze strony władz i przyłączyła się do strajkujących. Taka była sytuacja w czwartek.

90 proc. załogi to niepodległościowcy i synowie niepodległościowców.

Żądania strajkujących

Czego domagają się strajkujący konkretnie:

1) wypłaty zaległych zarobków za lipiec (40 proc.) i zaliczki za sierpień (55 proc.)

2) utrzymania warsztatu pracy,

3) regularnej wypłaty zarobków,

4) zapłacenia dniówek od 2-go września,

5) zagwarantowania prawa do ubezpieczenia emerytalnego.

Tu trzeba dodać, że składki do Sp. Br. i inne potrącone robotnikom, nie zostały odprowadzone przez Zarządców do właściwych instytucyj. W związku z tym załoga wniosła skargę do prokuratora. Pomocy strajkującym w żywności udzielił Konsum Śląski, oraz właściciel składu Aug. Hajduk, za co strajkujący składają podziękowanie.

***

Tak przedstawia się sytuacja kopalni i załogi „Szczęście Luizy". Warunki te domagają się natarczywie zasadniczego uregulowania sprawy.

Żegnam serdecznym uściskiem dłoni strajkujących; — dają mi pozdrowienia dla wszystkich na górze. Wierzę głęboko, że walka tych ludzi odniesie w końcu pożądany rezultat.

H. S.

Przed wyborami samorządowymi

Co to jest samorząd demokratyczny?

Zdawałoby się, że instytucja samorządu nie wymaga ani bliższych objaśnień, ani też dodatkowych przymiotników, gdyż sam wyraz „samorząd" dostatecznie określa charakter i istotę samorządu. Tak niestety nie jest, a szczególnie w chwili obecnej, kiedy ogólnie dotychczas właściwie rozumianym słowom nadaje się zgoła inną treść, inne znaczenie, a instytucjom samorządowym wyznacza się inną często rolę.

Także z uwagi na własny interes wkłada się wręcz inną treść w pojęcie, które przywykliśmy oznaczać nazwą samorządu. Ot takie sobie prostactwo myśli, które nakazuje ludziom widzieć w samorządzie instytucję, w której oni „sami", wyłącznie sami, mają rządzić. Tak to np. wydaje się naszym kamienicznikom, fabrykantom i t. p., dla których najważniejszym tytułem do sprawowania samorządu w mieście lub gminie jest posiadanie nieruchomości lub przedsiębiorstwa. Według tego prostackiego światopoglądu — wszyscy inni ludzie zamieszkujący miasto, gminę lub wieś w samorządzie wiejskim lub miejskim nie powinni uczestniczyć, a co najmniej rola tych ludzi i udział w samorządzie mają być mocno ograniczone i podporządkowane interesom posiadacza nieruchomości lub przedsiębiorstwa.

Temu prostackiemu światopoglądowi ulegają także często i władze państwowe, ograniczając w różny i przemyślny sposób rolę i znaczenie człowieka, mieszkańca wsi czy miasta, w jego zbiorowych codziennych sprawach, potrzebach i zadaniach, ucieleśnionych w samorządzie.

Podstawową zasadą prawdziwego samorządu jest jego *POWSZECHNOŚĆ*, **to znaczy, że nikt z pełnoletnich mieszkańców miasta, czy wsi nie powinien być wyłączony od prawa uczestnictwa w samorządzie i od możności bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania na sposób prowadzenia i bieg prac samorządowych.** Rozumie się samo przez się, że ustawa samorządowa określa sposoby udziału mieszkańców w wykonywaniu zadań samorządu, tak samo jak członkowie organizacji ustalają najpierw statut i regulaminy, w-g których mają się rządzić w organizacji, do której należą. Jeżeli jednak ustawy samorządowe wyłączają niekiedy poszczególnych mieszkańców od uczestnictwa w samorządzie i to w wypadkach, gdy chodzi o osoby karane za pospolite przestępstwa, chorych umysłowo lub też notorycznych żebraków, to tylko potwierdza słuszność samej zasady. Stwarzanie w ustawie sztucznych ograniczeń przez podnoszenie granicy wieku, posiadania, wyznania, narodowości, czy rasy jest sprzeczne z podstawową zasadą samorządu, zasadą powszechności.

Drugą podstawową zasadą samorządu jest jego *INTEGRALNOŚĆ*. Nie powinno więc w zasadzie być takich spraw, któreby w mniejszym lub większym zakresie były z pod kompetencji samorządu wyłączane. Samorząd bowiem jest organizacją ludności, zamieszkałej na pewnym ściśle określonym terytorium, powołaną do zaspakajania potrzeb zbiorowych tejże ludności. Jest więc organizacją przede wszystkim *gospodarczą*, przez którą ludność jaknajekonomiczniej w danych warunkach organizuje swoje sąsiedzkie życie i zaspakaja zbiorowe potrzeby. Ekonomia uczy, że potrzeby ludzkie są nieograniczone, tak samo i potrzeby zbiorowe ludności nie dadzą się ograniczyć. Obserwujemy przecież na każdym kroku zjawisko, że potrzeby, które do niedawna były zaspakajane, indywidualnym wysiłkiem poszczególnego mieszkańca, obecnie zaspakajane są zbiorowo przez instytucję samorządu. A więc dostarczanie wody za pomocą wodociągu do każdego mieszkania, dostarczanie światła, gazu, a nawet ciepła, usuwanie nieczystości, a także nauczanie dzieci, opiekowanie się starcami, inwalidami, zwalczanie chorób i t. p. i t. p.

Nawet takie dziedziny, które obecnie należą do Państwa lub innych instytucji publicznych jak sprawy wojskowe, wymiaru sprawiedliwości, ubezpieczenia i t.p. nie mogą się odbywać bez współudziału samorządu, który ze swej strony powinien ułatwić mieszkańcowi wykonanie obowiązku względem państwa i tych instytucji i przyczynić się do jak najlepszego i jaknajtańszego wykorzystania publicznych urządzeń, czy to przez starania o ich urządzenie np. poczty, sądu, kolei lub szosy, czy też przez organizowanie pomocy prawnej chorobowej dla mieszkańców. Słowem w samorządzie powinny się koncentrować wszystkie te wysiłki, zabiegi i prace, które podnoszą dobrobyt, zmniejszają wydatki, dźwigają kulturę i wiążą mieszkańca z urządzeniami i instytucjami państwowymi ułatwiając mu życie i pracę.

Ale niezbędną trzecią zasadą samorządu jest wybieralność władz samorządowych przez ludność, przez wszystkich pełnoletnich mieszkańców. Bez zachowania tej zasady możliwie w najczystszej formie nie ma prawdziwego samorządu. **Dopóki zasada ta nie znajdzie należytego zrozumienia u czynników decydujących, dotąd ludność a z pośród niej najlepsze i najbardziej twórcze jednostki stronić będą od samorządu i usuwać się od udziału w pracach samorządu.** Powoływanie władz samorządowych nie w drodze wyborów swobodnych i uczciwych, paraliżuje i zniekształca wolę ludności, fałszuje obraz potrzeb i stosunków miejscowych, wprowadza w błąd władze państwowe i opinię publiczną co do stanu nasilenia potrzeb w różnych dziedzinach życia oraz nastrojów i stosunku ludności do państwa, jego urządzeń i administracji. Powodować to musi wewnętrzne zakłamanie, co prowadzi do wielkich błędów gospodarczych i organizacyjnych.

Czwartym skolei warunkiem prawdziwego samorządu jest zagwarantowana ustawowo i faktycznie przestrzegana samodzielność i *NIEZALEŻNOŚĆ* samorządu. Samorząd zależny finansowo i administracyjnie od administracji państwowej nie jest samorządem, jest tylko podległym administracji państwowej samorządem lokalnym, w którym biorą udział więcej dla dekoracji niż dla samodzielnej twórczej pracy, poszczególni mieszkańcy powołani choćby nawet w drodze wyborów. Samorząd musi mieć prawo *samodzielnej decyzji* w granicach konstytucyjnie określonych. Samorząd nie może być podporządkowany władzom administracji państwowej, ale powinien funkcjonować samodzielnie i za swoją działalność ponosić odpowiedzialność przed mieszkańcami miasta, w czasie wyborów po ukończeniu kadencji lub w wypadkach w ustawie wskazanych, zaś za działalność sprzeczną z prawem powinien odpowiadać *przed sądem państwowym* a nie przed władzami administracyjnymi nadzorującymi jego prace. Władza nadzorcza powinna mieć prawo unieważnienia uchwał *sprzecznych z prawem*, a w wypadku stwierdzenia działalności szkodliwej skierowania sprawy do decyzji sądu.

Również *ŚRODKI PIENIĘŻNE*, potrzebne samorządowi do wykonania jego zadań powinny być określone w ustawie, a ich wysokość powinna być zależna jedynie od uchwał władz samorządowych, a nawet w pewnych wypadkach podlegać uchwaleniu przez ogół mieszkańców (plebiscyt) np. uchwalenie nadzwyczajnej składki czy podatku na budowę drogi, szkoły lub podobnych inwestycyj. Władze samorządowe zatwierdzane i zależne od władzy administracyjnej nie mogą skutecznie bronić spraw i potrzeb ludności, gdyż często obrona taka nie jest na rękę administracji państwowej. Nie trzeba bowiem zapominać, że w administracji państwowej pracują ludzie omylni, którzy nie zawsze właściwie i dobrze interes państwa pojmują. Samodzielny samorząd jest zresztą także skuteczną formą obrony obywatela przed zalewem i samowolą biurokracji.

Oto są podstawowe zasady demokratycznego samorządu. Takiego samorządu chcemy i o taki samorząd prowadzimy walkę.

ST. BRONA.

Przegląd prasy

OŻYWIENIE POLITYCZNE.

W Polsce daje się odczuć duże ożywienie polityczne. Na temat tego ożywienia politycznego referent polityczny „Kuriera Polskiego" kreśli następujące słuszne uwagi:

„Już dawno nie było takiego ruchu i szumu w całym kraju, jak właśnie teraz, a wszystko wskazuje na to, że *w społeczeństwie budzi się coraz większe zainteresowanie dla spraw państwowych i zagadnień politycznych.* Wywołane to jest w dużej mierze przygotowaniami do zbliżającego się *r. 1940*, który dla przyszłego układu politycznego w Polsce mieć będzie pierwszorzędne znaczenie.

Społeczeństwo nie pozwoli się obecnie, czy też za rok usunąć poza nawias życia publicznego *bez oporu i wstrząsów wielce niebezpiecznych*. Czy takie plany i zamiary w ogóle istnieją, a jeśli tak, kto, gdzie i u jakich czynników?

Na to pytanie odpowiedź jest niezwykle trudna, ale nieraz niepodobna oprzeć się wrażeniu, — że jest ktoś, kto snuje takie projekty na przyszłość i kto czuje się dość silnym na to, *aby narazie tkwić niemal w bezczynności i cierpliwie czekać*".

Dwa tylko zastrzeżenia. Ożywienie polityczne nie jest tylko wynikiem przygotowań do zbliżającego się roku 1940, lecz wypływa z faktu, że uświadomienie społeczeństwa wzrosło.

I dlaczego decyzje ostateczne mają zapaść dopiero w roku 1940? Jest wiele znaków na niebie i ziemi, że nastąpią wcześniej.

ŚWIĘTOSZKI.

Rozczulający jest „Głos Narodu". W swym antypepesowskim kursie zagalopował się tak, że aż wpadł w kłamstwo. P. Hrabyk w „Kurierze Porannym" zarzucił „Głosowi", że dawniej chciał frontu wspólnego z PPS., a teraz wylewa na nią kubły pomyj i sojusz taki uważa za trefny.

W odpowiedzi na to „Głos Narodu" rozdziera szaty i bijąc się pokornie w piersi zapewnia

„zwalczaliśmy wszelkie konszachty z PPS."

No, no tak świetnie nie było. — Tacy znowu „czyści" panowie z dawnej chadecji nie jesteście. Kręciliście się wokół „Centrolewu" w roku 1930 i dreptaliście (w bardzo nielicznej grupie) po ulicach Krakowa w czasie Zjazdu Centrolewu. A przed wyborami 1930 roku też uprawialiście „konszachty z PPS.". Pocóż więc teraz udawać świętoszków?

CZY NAPRAWDĘ USPOKOJENIE?

Półurzędowa prasa polska bije w ton optymizmu po przemówieniach Hitlera na zjeździe w Norymberdze. Nic się nie bójcie rodacy, wszystko jest jaknajlepiej. „Express Poranny" pisze, że Hitler przemawiając do oddziałów „Służby Pracy" „wskazał **na łopaty** — symbole pracy pokojowej — jako na główne narzędzia obrony Rzeszy, nie zaś na armaty i karabiny' Dziennik zapewnia, **że Hitler** nie chce wojny, gdyż „przeżył okropności wojny światowej". Zresztą nie będzie wojny, bo Hitler przemilczał sprawę sudecką.

Zaiste przekonywające argumenty. Czyż panowie z „Expressu" nie wiedzą, że metodą Hitlera jest **usypianie opinii,** a po tym nagłe zaskakiwanie i tworzenie faktów dokonanych? Czyż mało było doświadczeń pod tym względem? Komu zależy na usypianiu polskiej opinii publicznej? Czyż „Legion Pomorski" nie ma też swojej wymowy?

„CZAS" TEŻ USPAKAJA.

Również i „Czas" jest przekonany, że problem sudecki zostanie załatwiony w drodze pokojowej i na udowodnienie tej tezy gromadzi tyle dowodów, że ta wielka ich ilość staje się aż podejrzaną. Czyżby dokonywana przy tej okazji obrona polityki Hitlera i Henleina i napaści na Czechosłowację były ekwiwalentem za niewydrukowanie zapowiedzianego, poświęconego III Rzeszy numeru „Czasu"?

Organ konserwatywny, jedyny bodaj obok „Gazety Polskiej" chwali „neutralną" (?) politykę p. Becka, i wysuwa dwa postulaty pod adresem M. S. Z. co do polityki polskiej w związku z Sudetami. Cele te mają być dwojakie:

„1) niedopuszczenie do przesunięcia obecnie istniejącego układu sił na naszą niekorzyść, 2) wywalczenie dla Polaków za Olzą należnych im praw".

Pięknie to brzmi, ale jak się to ma odbyć:

„Utrzymanie równowagi sił, — powiada „Czas" — niedopuszczenie do rozrostu Trzeciej Rzeszy *bez ekwiwalentu dla Polski*, jest ważnym zadaniem polskiej polityki zagranicznej".

Czyli innymi słowy, jeśli coś otrzymamy (ekwiwalent) — to gotowi jesteśmy umyć ręce, jeśli nie dopomóc Hitlerowi do „rozrostu Trzeciej Rzeszy", czyli rozparcelowania Czechosłowacji.

Nie bardzo to jest rycerskie, jak na potomków naszych karmazynów, no i nie bardzo bezpieczne dla Polski.

S-EK.

Ks. Biskup podlaski potępia

rasizm, nacjonalizm i totalizm

„Agencja Katolicka" ogłasza, powtórzony przez prasę list pasterski biskupa podlaskiego ks. Przeździeckiego. List ten zawiera szereg uwag, pod którymi podpisać się może każdy demokrata, choć też wywołuje parę zastrzeżeń. W każdym razie jest to głos najbardziej ludzki i szczery z ostatnich słyszanych przez nas, a wychodzących z ust dostojników kościoła.

Jakże daleko odbiegają słowa biskupa Przeździeckiego od totalistycznych poglądów „katolików" z „Merkuriusza", „A.B.C." czy „Warsz. Dziennika Narodowego".

Przede wszystkim biskup podlaski zwraca się przeciwko wojnie:

„...Widzę wojnę — pisze ks. biskup. — Słyszę huk armat, szczęk szabel, bagnetów, odczuwam gazy trujące. Nieustanne jęki... Widzę miasta, wsie, lasy, pola, pokryte tysiącami trupów...

„Kto twórcą tej grozy, tych nieszczęść?! Jedna odpowiedź: ci, którzy głusi są na wszelki głos prawa naturalnego, ci, którzy podeptali i depcą Zakon Chrystusa, zakon miłości bliźniego i sprawiedliwości... Zbrodniarzy oddają do sądów, które ich karzą, a czyż rząd państwa, który wojnę prowadzi w tym celu, aby zapanować nad innym państwem, aby ciągnąć z niego zyski, nie tysiąckroć i więcej jeszcze razy jest gorszy od najbardziej występnych zbrodniarzy?!..."

Żałować należy, że ks. Przeździecki nie mówi, które to rządy wywołują wojny. Trzeba rzeczy nazywać PO IMIENIU i stwierdzić, że FASZYZM jest siewcą wojny.

Pisząc o nędzy bezrobotnych, o głodzie i wyzysku, autor listu pasterskiego stwierdza:

„Twórcą tego stanu rzeczy jest *chęć zysków jaknajwiększych*, choćiażby z największą szkodą bliźnich".

Słusznie! Ale i tu przydałoby się wyraźniejsze, jeśli nie otwarte ODGRODZENIE SIĘ OD USTROJU KAPITALISTYCZNEGO, sprawcy tego stanu rzeczy.

Potępiwszy, co jest w tego rodzaju listach obrzędem nieodzownym, „masonerię", ks. Przeździecki wypowiada słuszne uwagi przeciwko rasizmowi i wybujałemu nacjonalizmowi. List pasterski podkreśla, że

„miłować swój naród to nie znaczy mieć w nienawiści inne narody". „My, wyznawcy Chrystusa, nie pójdziemy nigdy za głosem przesadnego nacjonalizmu, dla nas wzorem postępowania nie tylko w stosunku do pojedyńczych ludzi, lecz i do narodów wzorem jest i zawsze będzie Chrystus... My, wyznawcy Chrystusa, idziemy za głosem Jego Namiestnika Piusa XI i potępiamy przesadny nacjonalizm i propagowany obecnie rasizm".

Biskup podlaski nie ogranicza się do potępienia rasizmu i nacjonalizmu, ale, co go wyróżnia od innych dostojników kościoła, występuje przeciwko PAŃSTWOM TOTALNYM, w których jedni mają wyłączne prawo rozkazywania, a inni mają tylko słuchać i płacić. W konkluzji list pasterski stwierdza:

„państwo tylko wtedy jest potężne, gdy członkowie jego... przyjmują udział w budowie, w zarządzie i w rozwoju państwa".

I w kwestii żydowskiej zajmuje ks. Przeździecki przyzwoite stanowisko. Występuje wprawdzie w sposób nieokreślony przeciw tym Żydom, którzy szerzą nienawiść do innych narodów, i aprobuje t. zw. antysemityzm gospodarczy, ale stwierdza, że wielu Żydów żyje w nędzy i, jako wyznawcy Chrystusa, takim biedakom katolicy winni pomagać.

Dysonansem w tym liście jest nieuzasadniona i niczym nie umotywowana NAPAŚĆ NA SOCJALISTÓW:

„Katolik nie z imienia tylko, lecz i z czynu, to jest katolik prawdziwy, nie może iść za głosem socjalizmu i komunizmu i należeć do ich organizacyj".

Ustęp ten świadczy, że nawet postępowsza część naszego kleru nie może się wyzbyć przesądów. Wciąż jeszcze argumentują i piszą według niewybrednych recept klerykalnych z XIX wieku: „Uciekajta chłopy — socjaliści idą".

St. D.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

POLONIA — SKRA 6:1

Wczoraj odbył się na boisku Skry treningowy mecz piłkarski pomiędzy ligową drużyną Polonii i robotniczą Skrą. Ze względu na charakter treningowy, grano 3x min. Zwyciężyła Polonia 6:1 (1:0, 1:1, 4:0). Jak widać z wyniku, Skra kondycyjnie nie wytrzymała do końca. Bramki zdobyli: dla zwycięzców Ciszewski, Kula, Odrowąż i Jaźnicki, a dla pokonanych Celejewski.

REPREZENTACJA POLSKI POKONAŁA PWATT 7:3

Na Stadionie Wojska Polskiego Reprezentacja Polski zgrupowana na obozie przed meczem z Niemcami rozegrała mecz treningowy z PWATT zwyciężając 7:3 (4:1).

Bramki zdobyli: Piontek, Szerfke i Wodarz (po 2) i Wilimowski.

TENIS

SUKCES BAWOROWSKIEGO I PORAŻKA TŁOCZYŃSKIEGO

Na Lido pod Wenecją, rozpoczął się międzynarodowy turniej tenisowy, w którym startują dwaj tenisiści polscy: Ksawery Tłoczyński i Baworowski.

W pierwszym dniu turnieju ładnym sukcesem wykazał się Baworowski, bijąc znanego tenisistę włoskiego Palmieri'ego 5:7, 6:2, 6:4.

Porażki doznał natomiast Ksawery Tłoczyński, ulegając Francuzowi Lesueur 4:6, 4:6.

TURNIEJ TENISOWY PRACOWNIKÓW ELEKTROWNI WARSZAWSKIEJ

W dn. od 1 do 6 b. m. odbył się w Warszawie otwarty turniej tenisowy o puchar przechodni zarządu Elektrowni Miejskiej.

W turnieju startowało 36 zawodników. W grze pojedyńczej zwycięstwo odniósł Kubacki (Elektr.), bijąc w finale Zbyszewskiego (Polonia) 6:4, 6:8, 6:3, 6:3. W finale gry podwójnej Zbyszewski — Challier pokonali parę Burzyński — Płodowski 6:4, 6:3, 6:4.

LEKKOATLETYKA

POLKI NA MISTRZOSTWACH EUROPY

Jak wiadomo, w Wiedniu rozegrane zostaną lekkoatletyczne mistrzostwa Europy 17 i 18 b. m. Reprezentacja Polski na zawody te wyjedzie z Warszawy 15 b. m. pod kier. Wojnarowskiej.

W skład ekspedycji polskiej wejdą:

Walasiewiczówna, która startować ma na 100 i 200 m. w skoku w dal, w sztafecie 4x100 m. Nadto zgłoszona została do oszczepu, lecz start w tej konkurencji jest wątpliwy.

Prócz Walasiewiczówny w biegu na 4x100 m. wezmą udział: Książkiewiczówna, Gawrońska i Kałużowa.

Wreszcie Flakowiczówna startować będzie w kuli, a w skoku w dal — Słomczewska.

9 PAŃSTW JUŻ ZGŁOSIŁO UDZIAŁ W MISTRZOSTWACH FIS. W ZAKOPANEM

Komitet organizacyjny zawodów FIS w Polsce, skierował zapytanie pisemne do poszczególnych związków narciarskich, celem podania za potrzebowań na kwatery.

W odpowiedzi na pismo to, 9 państw zgłosiło dotychczas swój udział w narciarskich mistrzostwach FIS 1939 r. w Zakopanem, a mianowicie: Anglia, Francja, Niemcy, Włochy, Norwegia, Szwajcaria, Szwecja, Grecja i Czechosłowacja.

Łączna liczba zgłoszonych dotąd zawodników i przedstawicieli związków wynosi 191 osób. Są to jednak zgłoszenia wstępne o charakterze półoficjalnym, gdyż termin zamknięcia zgłoszeń do samych zawodów upływa dopiero 1 lutego 1939 r.

Sensację stanowi zapowiedziany udział 3-ch zawodników greckich, którzy po raz pierwszy wystąpią na arenie międzynarodowej.

BOKSERZY WARSZAWY NA TOURNEE DO DANII

Wczoraj ustalony został definitywnie skład reprezentacji bokserskiej Warszawy na tournee do Danii. Skład ten przedstawia się następująco w kolejności wag:

Rundstein, Rotholc, Czortek, Kowalski, Kolczyński, Ożarek, Doroba I, Sowiński.

Kierownikiem drużyny mianowany został p. Pasturczak, sekundantem — p. Stamm. Bokserzy polscy wyjadą z Warszawy w piątek, do Gdańska, skąd w sobotę statkiem do Kopenhagi.

Drużyna polska rozegra w Danii trzy spotkania: 14 i 16 b. m. w Kopenhadze, 3-ci mecz na prowincji w terminie nieustalonym definitywnie.

Zwycięstwo transportowców w Łodzi

Zawarciem umów zbiorowych zakończono akcję strajkową

Robotnicy i pracownicy umysłowi, zatrudnieni w przedsiębiorstwach transportowych w Łodzi i w Województwie łódzkim, wyczerpani morderczym sposobem pracy oraz nieustępliwością przedsiębiorców, zmuszeni zostali do akcji strajkowej. Strajk rozpoczął się 1 września r. b. i trwał do 7-go września r. b. włącznie. Walka toczyła się o zawarcie umów zbiorowych: dla robotników i pracowników umysłowych, zatrudnionych w łódzkich ekspedycjach transportowych oraz dla szoferów, pomocników i konwojentów, zatrudnionych na samochodach ciężarowych w obrębie Województwa łódzkiego. U jednych i u drugich tłem zatargu był straszliwy wyzysk i systematyczne łamanie ustawodawstwa o czasie pracy, stosowany przez przedsiębiorców.

Pracodawcy dufni w swe siły i pewni siebie nie chcieli nawet pertraktować z przedstawicielami Związku Zaw. Transportowców, reprezentujących tych robotników, przypuszczając, że w ten sposób złamią wykrzesaną solidarność i bojowość strajkujących. Tym razem wyzyskiwacze przeliczyli się. Transportowcy łódzcy wykazali w tej akcji, że potrafią być solidarni i wytrwać w walce, choćby ona trwała i dłużej, jak 7 dni.

Dopiero w piątym dniu strajku przedsiębiorcy po przykrym doświadczeniu postanowili zacząć rozmowy z przedstawicielami Związku Zawodowego Transportowców. Ale i tym razem był to tylko manewr, aby jeszcze raz podkreślić swoją nieustępliwość, gdyż całodzienne do późnej nocy pertraktacje nie dały żadnych rezultatów. Cyniczne propozycje robione tego dnia pod adresem przedstawicieli Związku zostały odrzucone. Na przepisanie uzgodnionych już punktów umów zbiorowych potrzeba było aż 10 godzin.

W wyniku akcji strajkowej pracownicy umysłowi i robotnicy zatrudnieni w łódzkich ekspedycjach transportowych uzyskali 10 proc. podwyżki dla niżej uposażonych i 5 proc. podwyżki dla lepiej uposażonych z tym, że najniższa płaca dla robotnika została ustalona na 33 zł. tygodniowo, a dla pracownika umysłowego 132 zł. miesięcznie przy ośmiogodzinnym dniu pracy. Dla zatrudnionych na autobusach ciężarowych zostały ustalone minimalne stawki płac tygodniowych w wysokości: dla kierowcy-szofera 70 zł., dla jego pomocnika 50 zł., dla konwojenta 40 zł. Szoferzy w komunikacji miejskiej otrzymywać będą 40 zł. tygodniowo. I dla tych grup pracowników zostaje wprowadzony ustawowy czas pracy, t.j. 8 godzin plus 2 godziny na przygotowanie i zdanie samochodu. Wprowadza się książeczki kontroli czasu pracy, do których sam robotnik będzie wpisywał swoje godziny pracy, a pracodawca obtwiązany jest każdorazowo to poświadczyć. W umowie zbiorowej zostało zagwarantowane, że na wyjazdach ponad 175 klm. szoferowi dodaje się pomocnika z czerwonym prawem jazdy, który w czasie podróży jest do dyspozycji szofera.

Wskutek wprowadzenia 8-godzinnego dnia pracy oraz pomocników dla szferów, przedsiębiorcy będą musieli wydatnie powiększyć swoje załogi pracownicze, a więc wygrany strajk pracująiych otwiera warsztaty pracy dla ogromnej masy bezrobotnych. Przedsiębiorcy będą płacić za ćwiczenia wojskowe dwutygodniowy zarobek. *Wszystkim pracownikom zostają wypłacone normalne płace w wysokości 50% za czas strajku.*

W tym samym czasie bez uciekania się od strajku została zawarta umowa dla pracowników w ekspedycjach celnych. Umowy obejmują również woźniców, zatrudnionych bezpośrednio w ekspedycjach transportowych.

Jak widzimy z powyższego, — wszyscy pracownicy i robotnicy transportowi w Województwie Łódzkim zostali objęci umowami zbiorowymi.

R. C.

Rejestracja rocznika 1920 i 1921

W dniu dzisiejszym, t. j. w sobotę, dnia 10 września r. b. winni się zgłosić do rejestracji wszyscy mężczyźni urodzeni w latach 1920 i 1921, zamieszkali na terenie 3 komisariatu policji, których nazwiska zaczynają się od liter L Ł M.

Ponadto w dniu dzisiejszym winni zgłosić się do rejestracji wszyscy mężczyźni, urodzeni w latach 1920 i 1921, zamieszkali na terenie 8 komisariatu policji, których nazwiska zaczynają się od liter M N O P R.

Każdy zgłaszający się do rejestracji winien posiadać przy sobie dowód osobisty lub inny dokument, stwierdzający tożsamość osoby oraz dowód zameldowania.

Winni niezgłoszenia się w oznaczonym terminie ulegną karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 2.000 zł. lub jednej z tych kar.

Rejestracja odbywa się w lokalu Wydziału Wojskowego przy ul. Al. Kościuszki 19.

Jednajcie nowych prenumeratorów

Tabela wygranych

4 dzień ciągnienia IV klasy 42 Loterii Państwowej

I i II ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

25.000 zł. Nr. 89365.

15.000 zł. Nr.: 112074 153304

10.000 zł. Nr.: 11991 13922 110344 14767.

5.000 zł. Nr.: 25050 51641 82918 133404 140878.

Po 2.000 zł. Nr.: 4578 8982 24094 27527 34136 35409 37191 39449 39782 42673 54910 58884 60223 67445 72176 84393 88210 93812 110632 119762 120505 128513 135822 138379 146603

Po 1.000 zł. Nr.: 23579 25136 27956 28580 31136 31159 44410 60370 64871 78200 79433 86327 95050 97026 104022 105036 111636 114433 131800 132019 138563 140913 151014 151424 158122.

WYGRANE PO 250 ZŁ.

160 75 82 214 498 516 79 615 831 90 970 1147 62 508 10 754 92 822 44 58 929 2100 306 59 471 501 77 86 721 79 883 3175 241 423 588 628 37 47 92 844 4022 29 62 287 417 623 94 830 5061 163 67 261 432 505 651 53 749 80 89 91 800 36 66 978 6085 317 463 508 51 714 21 844 45 62 7077 246 47 334 83 419 27 653 734 35 79 898 974 8028 50 113 88 307 81 469 677 899 904 9185 238 90 383 729 10238 46 53 356 682 794 93 815 11043 71 201 40 432 593 863 72 760 815 78 909 11 76 12183 329 403 33 555 644 39 725 91 13028 38 107 29 202 309 32 64 531 636 51 80 883 936 42 59 14069 163 226 430 533 666 799 907 21 34 15062 27 169 550 793 819 16012 282 449 535 787 804 52 958 61 66 17024 74 76 187 210 22 57 368 474 76 536 758 838 504 25 50 88 18047 50 288 373 437 560 602 20 23 748 53 848 935 55 63 19052 66 231 53 334 441 612 26 74 741 869 75 76 969 20162 297 571 629 700 9 82 840 976 21062 174 291 425 552 62 89 616 37 85 839 908 28 30 82 22076 82 152 347 81 86 431 93 545 683 866 978 23056 45 59 189 267 79 328 448 867 91 92 94 903 24386 423 32 66 71 602 54 601 25262 93 328 796 814 17 952 26159 411 590 632 38 848 911 27146 75 93 357 566 608 730 7 78 802 48 28240 316 406 50 696 753 70 82 99 853 55 29015 80 156 69 89 253 569 763 934 59 30064 83 176 325 400 523 71 620 89 701 60 85 817 31460 66 587 611 14 75 767 829 39 56 70 903 53 32016 59 92 193 213 57 328 33 92 450 79 528 32 708 30 870 33053 171 330 423 595 765 866 994 34007 17 124 77 234 304 95 484 97 591 621 40 700 90 851 946 98 35289 447 78 535 685 805 23 60 70 996

36023 138 82 270 354 450 520 807 64 91 37092 221 24 306 443 69 726 824 931 60 38019 227 32 84 90 325 442 516 29 51 687 829 940 39022 35 57 103 297 345 588 90 617 50 817 85 938 40406 82 89 548 661 719 44 889 95 991 41013 71 137 63 72 226 396 414 65 625 766 811 42122 59 334 36 441 614 703 30 874 960 99 43023 78 232 93 420 680 767 811 994 44070 208 45 408 713 947 74 75 45321 445 86 526 737 77 834 966 46015 29 317 27 29 457 575 629 826 68 956 74 47051 207 84 92 343 54 407 556 760 48028 42 176 479 626 753 49054 118 15 373 677 715 800 62.

50032 49 361 71 562 643 72 731 70 92 972 81 51108 209 576 52114 78 83 221 39 401 550 61 86 838 53034 202 328 457 555 612 68 801 54229 333 403 42 636 73 96 711 916 973 55246 366 81 437 70 643 750 59 71 818 22 57 904 56141 200 433 65 507 864 94 940 57065 237 369 430 59 501 20 741 58067 93 136 310 15 531 661 754 78 86 56203 320 691 96 810 42 77 60094 103 89 204 61 384 86 88 429 88 570 622 58778 85 942 76 88 91 61151 70 228 35 52 347 526 705 939 62098 157 94 315 16 33 503 73 755 75 847 63045 223 41 51 77 582 741 82 64169 96 218 38 73 363 572 69 719 853 969 65032 67 308 420 33 34 732 86 925 90 66367 86 412 67 504 3' 646 870 986 67 292 507 732 50 85 874 97 960 68125 93 237 43 308 476 570 610 33 843 56 948 69082 116 247 422 532 95 633 747 70077 167 273 607 842 71035 116 282 427 48 53 80 601 54 959 72193 209 27 62 92 341 92 740803 28 93 73142 82 274 350 403 89 610 60 74035 261 421 27 574 75 75000 269 389 616 703 26 886 927 76156 209 113 325 463 534 43 634 72 773 905 77040 74 252 301 499 525 673 83 813 930 79 78065 139 522 49 703 86 89 79029 41 212 74 315 50 552 60 73 97 677 85 726 31 80038 246 355 58 417 39 80 524 44 56 663 711 825 45 52 90 911 77 71004 42 58 212 36 453 90 503 19 70 611 27 95 703 15 82 82081 111 326 70 78 94 418 58 82 67 644 709 19 57 8302 147 90 98 508 666 91720 81 843 936 58 84021 187 97 221 29 351 415 56 532 64 669 87 813 55 60 913 85111 36 47 233 396 457 80 87 738 66 879 932 86016 89 126 236 75 343 653 72 707 870 910 37 74 87337 4120 515 16 22 609 16 721 53 58 64 70 948 61 88023 130 59 303 453 638 313 14 50 89069 81 113 58 234 37 331 506 688 762 96 881 90063 300 66 424 95 568 96 631 701 836 40 954 91039 67 278 302 596 737 70 823 31 99 914 15 92005 40 96 238 44 354 434 99 590 99 823 46 69 904 93482 86 604 94 866 74 925 34 94017 35 147 87 234 75 389 438 71 78 83 721 95029 136 409 744 61 92 807 96139 56 379 566 807 943 97016 263 410 89 535 71 895 921 70 73 98023 233 35 72 91 418 633 58 973 88 99055 70 211 55 338 447 94 650 810.

100027 49 133 364 543 887 987 101004 52 89 379 409 504 10 20 824 102015 76 88 118 48 64 87 94 317 52 578 717 834 103189 356 533 43 53 665 74 835 972 83 90 104050 91 176 81 531 50 63 688 961 105129 246 51 329 55 670 729 31 839 53 948 106005 33 156 215 24 319 762 977 107101 376 426 74 681 854 108118 127 707 890 109036 390 468 686 110281 367 68 435 54 691 748 53 924 111036 161 78 269 310 37 567 70 628 57 904 75 84 112191 281 520 92 615 69 753 894 934 73 113119 502 91 797 842 50 902 99 114330 37 52 88 462 89 560 73 91 93 758 93 115076 235 41 311 409 43 529 967 116009 41 142 278 409 541 94 750 815 980 117002 37 258 337 620 878 966 118062 121 97 201 29 489 500 52 853 964 119013 34 247 49 423 854 67 912 44 120016 39 47 230 53 387 584 676 730 65 888 121061 170 71 416 77 603 13 791 806 95 122017 23 28 153 372 73 475 694 757 812 907 123200 82 354 465 613 942 63 124096 426 98 125190 211 463 607 801 965 126036 104 268 69 74 667 708 962 127195 239 75 81 413 15 777 843 65 908 128313 51 415 685 747 816 82 129090 689 822 130119 50 79 298 472 84 516 57 614 750 848 909 131234 455 530 615 28 34 701 4 132206 86 371 484 683 712 970 133145 50 284 308 43 79 405 69 581 636 806 134318 43 46 445 53 80 524 63 768 81 135216 64 92 593 642 936 65 68 136332 887 973 137449 659 724 53 889 90 919 138083 174 284 437 500 622 48 768 83 807 11 79 86 944 139068 344 400 31 77 550 605 85 734 46 52 85 140002 395 441 650 79 858 92 948 141268 335 529 628 34 801 988 142046 304 34 95 437 884 935 47 143030 42 244 497 635 144078 101 6 63 210 42 65 338 441 500 600 35 91 704 25 869 916 64 145146 63 93 316 458 531 63 679 734 68 830 79 924 25 30 99 146090 118 72 203 53 308 459 83 589 602 825 941 147252 402 540 63 914 48 148129 78 294 364 85 554 74 700 812 38 149010 437 77 519 85 783 810 909 150115 296 561 624 753 802 62 900 151023 230 451 523 74 85 661 824 926 51 93 152039 62 124 47 215 43 97 407 86 549 675 749 51 892 153239 71 82 360 454 93 525 38 87 818 906 59 74 154094 126 58 63 225 363 429 520 648 55 713 65 81 906 65 84 155097 147 64 503 677 751 956 156044 84 1 4363 76 316 415 581 612 799 846 49 998 157200 12 370 664 66 732 50 816 78 158114 55 430 643 822 159011 379 993

III ciągnienie

WYGRANE PO 250 ZŁ.

359 61 476 81 670 89 93 777 1348 500 18 615 69 875 2364 499 528 767 870 994 3057 77 243 325 674 96 797 955 4000 74 135 47 94 556 93 99 681 732 5017 252 351 462 514 611 6034 135 544 673 767 858 7301 503 600 52 952 8010 75 365 672 927 79 9164 269 473 532 10054 175 272 483 86 963 11029 151 550 76 638 76 98 706 824 12157 256 74 83 482 13083 214 37 314 415 98 822 86 954 14441 559 74 711 30 999 15154 274 461 16099 105 67 267 679 799 839 64 17107 28 206 672 18160 219 366 71 720 935 75 19215 381 453 920 20000 159 309 526 714 909 74 21240 68 490 768 22230 56 539 642 935 41 2038 52 159 315 24030 98 170 469 604 801 25106 341 506 27 828 26227 81 314 417 583 789 27021 230 424 595 616 38 837 53 28005 246 373 643 776 29087 226 475 742 30069 426 809 31114 577 79 32308 51 65 952 33017 95 186 283 377 424 548 761 92 976 34141 389 98 457 756 35119 210 61 503 933 36095 378 442 96 602 96 881 37080 299 968 38095 146 79 91 237 485 775 39131 274 540 715 16 853 98 40130 250 41514 21 668 42572 643 84 918 43302 79 694 947 92 44490 523 46 45094 177 444 929 46074 96 160 330 48426 515 634 49093 137 320 588 636 739.

50757 51128 370 897 52540 856 53424 54249 912 99 55000 173 302 480 527 954 56030 45 66 256 488 722 71 956 57110 32 67 419 528 641 844 71 990 58139 62 75 838 90 59000 461 858 60014 289 61 623 866 61115 46 554 734 872 926 62286 349 885 63016 248 372 626 768 76 968 64047 480 514 650 66 909 45 65346 402 6 567 922 27 39 66360 408 16 633 43 809 67216 327 882 68022 84 238 81 376 670 76 69079 217 333 465 947 70017 586 774 71026 271 865 948 50 72342 463 94 786 906 62 65 73017 67 167 223 392 401 56 57 629 704 938 74243 496 588 602 758 936 75103 19 637 921 75 76026 273 77073 255 314 98 483 84 755 78116 872 79030 254 80037 115 327 553 93 679 792 987 81053 116 215 66 479 834 82001 4 156 98 356 891 83137 338 537 733 911 21 38 41 84032 167 85038 47 [illegible] 86181 383 86 491 87155 56 362 540 76 634 871 89 919 87 88039 89 89106 54 841 90276 885 906 91098 597 871 92510 720 907 27 93927 44 83 94208 769 990 95397 446 652 718 938 41 77 96150 77 22 10 495 97991 98105 539 966 9050 56 106 266 521 825.

100085 563 657 768 101253 484 733 102798 103595 651 718 80 104523 682 794 105020 426 28 618 83 106118 307 504 795 107091 604 791 968 108676 1091143 315 476 609 110379 450 515 646 111701 112032 547 81 749 113199 300 3 731 826 114294 499 902 115041 140 224 366 482 561 834 89 117073 105 463 627 739 973 118013 108 23 37 428 83 648 119045 58 91 153386 120061 153 488 121101 418 122379 465 660 123523 124080 235 63 345 767 125050 231 126025 218 696 769 930 38 127054 218 338 500 22 70 620 823 956 62 128055 339 667 129464 724 959 130788 131584 998 132563 805 942 133130 353 468 544 71 54 917 134071 149 257 342 565 135514 44 660 136048 359 472 546 678 734 889 137019 276 399 460 138126 46 65 210 49 340 42 449 881 89 139275 608 744 140092 113 33 638 916 141293 835 142172 237 356 79 554 59 220 143130 429 956 58 144168 262 362 804 145175 84 283 466 548 888 952 146158 421 23 29 553 513 147214 301 148408 14 94 97 582 149311 94 440 509 83 150031 516 664 7745 803 151003 74 157 223 87 515 89 608 881 152419 560 153258 355 518 823 996 154334 521 44 877 984 155111 240 313 419 780 81 944 157241 69 158279 678 159643.

IV ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

25.000 zł. Nr. 20842.

20.000 zł. Nr. 122538.

15.000 zł. Nr. 72164.

10.000 zł. Nr. Nr. 67691 109284.

5.000 zł. Nr. Nr. 97570 91436.

2.000 zł. Nr. Nr. 27700 39692 42418 42945 50924 51454 73765 74822 83222 87874 88079 90588 84609 125190 135739 137873 141808.

1.000 zł. Nr. Nr. 8662 14481 23957 30621 32124 35010 40056 40513 40898 42718 43209 50143 55124 67651 81241 93510 100919 106673 115094 123791 126779 132089 132726 133799 138535 150519 152433.

WYGRANE PO 250 ZŁ.

11 15 162 404 507 99 760 803 71 945 53 94 1071 277 716 40 62 2017 57 224 323 43 537 914 3105 82 94 369 557 672 769 938 4276 456 667 707 800 49 5046 320 60 4441 60 623 768 88 856 950 6238 639 7014 57 200 328 629 833 89 8058 235 389 455 65 724 876 9162 253 438 60 618 99 756 893 907 10050 109 67 567 11010 763 73 12082 146 324 636 13041 135 226 759 14066 110 478 784 838 988 15268 333 97 415 968 16248 503 614 68 904 17078 158 310 439 743 826 902 9 98 16161 454 575 670 19257 495 671 754 807 46 20022 667 21167 302 77 446 96 748 67 904 22020 587 723 23036 63 109 203 50 69 94 387 444 571 644 779 872 979 24005 6 84 241 368 610.

25207 22 362 517 45 617 70 77 26049 262 65 505 800 90 27281 364 425 558 946 28001 233 619 758 83 996 29090 239 618 707 11 59 845 30012 268 376 456 58 604 764 816 48 31202 485 632 64 849 944 32011 123 44 716 47 33013 442 624 808 13 930 73 3032 77 110 84 478 686 913 35140 70 505 57 85 97 621 811 54 36012 635 37043 109 200 4 568 632 821 38042 275 419 94 823 918 39286 394 575 861 40678 740 41232 423 24 544 47 71 671 710 837 42007 79 91 236 687 798 873 43353 525 924 44310 643 97 797 958 45060 381 604 12 72 885 914 57 46207 321 72 432 47020 79 191 367 75 807 48342 78 494 703 986 49337 437 963 50118 39 267 68 542 65 753 816 28 51083 123 330 853 52261 564 646 718 821 994 53104 66 262 54076 775 945 55271 360 410 94 849 56191 293 463 570 659 784 833 57108 235 106 448 58171 83 311 655 967 59209 45 355 977 87 602 36 87 924 60317 562 690 869 61369 624 793 915 62122 369 497 588 689 899 63403 49 78 638 64162 590 633 39 64 81 65123 246 498 540 682 969 66035 546 675 747 67096 537 652 917 68170 226 430 64 575 870 69488 519 82 639 96 804 93 915 70043 157 95 210 15 94 452 63 730 921 71042 162 81 789 806 72100 275 309 97 461 619 711 15 73062 176 336 459 74191 221 500 613 770 804 10 75357 654 98 951 76020 260 667 837 77390 469 551 65 624 869 906 75 78282 597 639 57 795 79073 366 500 629 34 52 755 80011 51 94 104 22 48 428 619 36 847 65 81111 292 398 510 633 43 82360 75 779 947 83220 311 59 523 729 902 51 84200 46 669 761 831 47 900 85010 431 86249 650 77 749 855 87133 86 760 88022 117 620 89075 168 89 487 866 960 90351 529 91242 80 423 26 537 647 718 878 92272 332 536 93123 420 31 515 607 740 860 94031 319 485 763 834 95053 121 251 490 544 65 613 96195 282 331 894 97234 78 97 781 850 958 81 98166 256 374 403 708 83 99035 41

100059 82 73 470 691 101057 196 352 652 810 901 102022 83 219 12 722 71 894 103141 328 564 94 839 104087 207 727 847 105420 619 776 967 106113 247 306 918 107046 115 282 97 317 448 809 981 108028 183 384 918 74 109006 149 635 600 29 762 110077 238 58 349 70 740 61 898 111405 112008 76 112 316 80 113013 40 78 312 475 583 692 714 898 980 114129 304 72 401 569 97 777 115068 78 161 233 347 116170 231 56 345 496 526 61 746 117022 349 923 63 118165 724 919 119140 47 978 120150 755 121494 686 122024 454 95 545 633 35 850 92 960 123450 513 891 124078 386 949 125147 259 427 666 677 983 126516 833 952 127253 545 668 128168 301 7 62 477 539 613 920 129183 241 408 504 743 61 130027 178 300 621 727 804 131288 577 715 132080 180 572 976 133125 427 974 134063 498 996 135032 102 10 88 325 400 539 802 8 136612 745 808 30 984 137048 39 160 311 66 578 527 31 852 920 138047 123 405 31 32 7 139015 414 788 861 913 140323 70 517 795 141158 314 581 14[illegible] 279 373 658 751 143036 84 461 665 746 925 144153 414 53 842 145083 571 97 779 146059 383 564 767 804 908 147136 247 349 442 61 668 723 800 10 905 9 94 148033 237 64 507 53 73 850 149267 963 65 150748 87 151226 554 72 602 708 967 152394 771 153505 696 725 154236 47 357 420 633 735 93 155068 254 96 460 590 697 156451 624 825 55 157213 95 350 57 158057 201 22 467 837 159385 606 57 939.

Z codziennych walk robotników

WŁAŚCICIEL CEGIELNI UKARANY ZA SABOTAŻ KONFERENCJI

Onegdaj odbyć się miała w Inspekcji Pracy konferencja w sprawie zatargu w cegielni Braci Klukke, w Starym Rokiciu na tle niehonorowania umowy zbiorowej.

Na konferencję nikt z właścicieli cegielni się nie stawił, wobec czego konferencja nie doszła do skutku.

W związku z powyższym właściciele cegielni ukarani zostaną przez referat karny Inspekcji.

ZATARG W CEGIELNI „KRUSZÓW"

W dniu wczorajszym odbyła się w 17-ym obwodzie Inspekcji Pracy konferencja z właścicielką cegielni „Kruszów" Heleną Kopańską.

Powodem zatargu we wspomnianej cegielni jest niehonorowanie przez właścicielkę umowy zbiorowej z dnia 2 lipca r. b.

Konferencja wczorajsza nie dała żadnego rezultatu. Następny termin nie został wyznaczony.

UKARANY PRZEMYSŁOWEC

Referat karny 17-ego obwodu Inspekcji Pracy ukarał w dniu wczorajszym Brunona Hegenwalda, przemysłowca, zam. w Pabianicach, przy ul. Traugutta 10, grzywną w wysokości 100 złotych za niewykonanie nakazu poleceniowego Inspekcji.

ZATARG W BROWARZE KEILICHA

W browarze i fabryce octu i lemoniady Gustawa Keilicha, przy ul. Orlej 25, wybuchł przed dwoma dniami zatarg na tle niehonorowania umowy zbiorowej w stosunku do robotników, zatrudnionych w Wydziale Ruchu i warsztatach mechanicznych, gdzie pracuje 150 robotników.

W dniu wczorajszym odbyła się w 14-ym obwodzie Inspekcji Pracy pod przewodnictwem insp. Feffermana konferencja w wyniku której przedstawiciele firmy zobowiązali się w ciągu 10 dni udzielić odnośnej odpowiedzi w Inspekcji Pracy.

ZATARG W PIEKARNI CERECKIEGO

W dniu dzisiejszym odbędzie się w Inspekcji Pracy 17-ego obwodu konferencja w sprawie właściciela piekarni Ryszarda Cereckiego, który jak już pisaliśmy zwolnił bez uprzedniego dwutygodniowego wymówienia kilku pracowników.

Jednocześnie w dniu dzisiejszym odbędzie się przeciwko Cereckiemu rozprawa karna w Inspekcji Pracy za przekroczenie art. 1 o czasie pracy.

AKCJA W FIRMIE „GENTLEMAN"

W dniu wczorajszym odbyła się w 12-ym obwodzie Inspekcji Pracy konferencja w sprawie powstałego zatargu w firmie „Gentleman".

W wyniku konferencji szereg spraw spornych został uzgodniony. Sprawę natomiast cennika przedstawiciele firmy zobowiązali się uregulować w ciągu bieżącego miesiąca.

KONFERENCJA Z FIRMĄ HAEBLER

Inspektor Pracy 12-ego obwodu inż. Hoffman odbył w dniu wczorajszym jednostronną konferencję z firmą Haebler w sprawie unormowanie cennika płac dla rzemieślników oraz przejścia robotników z 3-ch zmian dotychczasowych na dwie zmiany.

Firma zobowiązała się udzielić Inspekcji Pracy odpowiedzi w dniach najbliższych.

PODPISANIE UKŁADU ZBIOROWEGO W PRZEMYŚLE DZIANYM

W dniu wczorajszym o godzinie 2 po południu nastąpiło w obecności Insp. Okręgowego inż. Wyrzykowskiego podpisanie układu zbiorowego dla przemysłu dzianego.

LIKWIDACJA STRAJKU W F-MIE „SILVIA"

W wyniku konferencji w Inspektoracie Pracy uzyskano porozumienie z firmą „Silvia", fabryką pończoch, przy Al. Kościuszki 90.

Firma zobowiązała się wyrównać stawki płac.

W dniu wczorajszym w związku z podpisaniem protokółu likwidacyjnego strajk okupacyjny został przerwany i robotnicy przystąpili do pracy.

Tkacze chałupnicy z okręgu

prowadzą akcję przeciw wyzyskowi

Ostatnio powstał zatarg między chałupnikami tkackimi z Ozorkowa a nakładcami łódzkimi. Wprawdzie obowiązuje układ zbiorowy zawarty w bież. roku, jednak nakładcy terrorem wymuszali niższe stawki. Wchodzili oni w porozumienie z poszczególnymi chałupnikami i wzamian za pewien opust od ustalonej umownie stawki, przydzielali im większą ilość przędzy do tkania, gdy inni, którzy na te ustępstwa nie godzili się pracowali po 1 — 2 dni w tygodniu.

Na odbytym ogólnym zbraniu chałupników wysunięto żądanie, aby nakładcy nie przydzielali sami bezpośrednio surowce do produkcji, lecz specjalnej komisji, składającej się z przedstawicieli chałupników i nakładców. Komisja ta rozdzielać będzie równomiernie między wszystkich chałupników robotę.

Po uzgodnieniu tego warunku, zatarg został zlikwidowany.

***

Równocześnie wystąpili z żądaniami chalupnicy tkacze w Tomaszowie Maz. Ostatnio stawki od wyrobu tkanin obniżono, tak, że zarobki przy 8 godzinach pracy wynoszą 2 — 2,50 zł. dziennie. Chałupnicy wysunęli żądanie podniesienia płac do norm obowiązujących dla tkaczy fabrycznych. Wstępna konferencja z nakładcami nie doprowadziła do porozumienia, jednak rokowania nadal trwają.

Polska Partia Socjalistyczna
Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego

W niedzielę, dn. 11 września 1938 r. o godz. 10 r. w sali Teatru Polskiego (ul. Cegielniana 2)7, odbędzie się

Uroczysta Akademia

z okazji

„Miesiąca Młodzieży Socjalistycznej"

Na program akademii złożą się:

1) Odegranie hymnu PPS. i Młodzieży Socjalistycznej,

2) Defilada i przyrzeczenie grup młodzieżowych,

3) Przemówienia wygłoszą ttow.: ARTUR SZEWCZYK — przewodniczący OKR. PPS., ANTONI SZCZERKOWSKI — przewodniczący OKZZ, adw. STANISŁAW GARLICKI — przedstawiciel Centralnego Wydziału Młodzieży PPS. oraz ttow. G. Moskiewiczówna, J. Karbowiak i W. Zatke.

4) Część artystyczna w wykonaniu Łódzkiej Sceny Robotniczej T. U. R.

Bilety wstępu nabywać można lokalach dzielnic PPS., w Związkach Klasowych i TUR.

Polska Partia Socjalistyczna

zwołuje w niedzielę, dnia 11 września 1938 roku o godz. 10 rano w sali Angielskiej przy ul. 1 Maja 2

ZGROMADZENIE

robotników fabryki K. T. Buhle.

Przemawiać będą: t. t. Wachowicz Henryk imieniem OKR. PPS. oraz delegaci robotników tow. tow.: Pietrzak Stanisław, Fandrych Marcin i Jałowiecki Stanisław.

Zarząd Miejski karmi sezonowców przyrzeczeniami

Sprawa wypłaty 30 zł. zasiłku została „odroczona"

Wysunięte w r. bież. przez sezonowców żądania podwyżki płac o 25% oraz rozszerzenia robót do 6 dni w tygodniu, nie zostały uwzględnione. Nadomiar tylko część sezonowców, którzy w ub. roku pracowali została przyjęta do pracy i to z bardzo znacznym opóźnieniem, niektórzy aż w sierpniu b. r.

Wobec tego obecnie związki sezonowców wystąpiły z nowymi żądaniami, a mianowicie przyznania jednorazowego dodatku 30 zł., pozostawienia robotników w betoniarni przy pracy, gdyż wymówiono ją tym, którzy osiągnęli 26 tygodni pracy, wreszcie zaangażowania tych, którzy dotychczas nie zostali przyjęci.

Zarząd Miejski udzielił obecnie odpowiedzi, w której kwestię wypłaty 30 zł. dodatku odkłada na okres późniejszy, stwierdzając, że w chwili obecnej sprawa ta nie jest jeszcze aktualną. Przyjęta ma być dalsza grupa bezrobotnych, tak, że z małymi wyjątkami wszyscy zostaną zatrudnieni. Redukcja robotników betoniarni zostanie przeprowadzona.

Dwaj kolejarze ofiarami wypadków

Hamulcowy zmasakrowany przez koła

Na st. kol. w Koluszkach w czasie przetaczania wagonów został uderzony przez wagon, przechodzący między torami 56-letni Jan Mrówczyński, pracownik parowozowni w Koluszkach. Mrówczyński przewrócił się i wskutek tego koła obcięły mu prawą nogę. Rannego po opatrzeniu przewieziono niezwłocznie do szpitala w Łodzi.

***

Na magistrali węglowej Herby—Gdynia między stacjami Szadek — Otok dróżnik kolejowy znalazł zmasakrowane zwłoki.

Zarządzone dochodzenie ustaliło, że zabitym został 39-letni Augustym Magiera, hamulcowy, zamieszkały we wsi i gminie Lasowiec, pow. Tarnowskie Góry (Śląsk). Magiera najwidoczniej wskutek niezachowania ostrożności wypadł z budki hamulcowego i dostał się pod koła pędzącego pociągu, które go zmasakrowały całkowicie, tak że szczątki zwłok rozrzucone były na znacznej przestrzeni.

6 miesięcy za udział w bójce z łamistrajkiem

W fabryce pończoch Lewkowicza przy ul. Ogrodowej 16 w kwietniu b. r. wybuchł strajk na tle sporu o płace. Dwaj robotnicy tej fabryki Abram Lajtserman i Salomon Kon, wybrani jako delegaci, obsadzili wejście do fabryki i przeciwstawiali się próbom wkroczenia i podjęcia pracy, ze strony łamistrajków. Na tym tle doszło do awantur, w wyniku której został pobity łamistrajk Żeliga Bojman.

Policja internowała i pociągnęła obu delegatów do odpowiedzialności karnej za stosowanie przemocy.

Wczoraj Sąd Grodzki w Łodzi po rozpoznaniu sprawy skazał 30-letniego Abrama Lajstermana i 28-letniego Salomona Kona każdego na 6 mies. więzienia.

Zamknięcie rzeźni w Chojnach

Przed kilku tygodniami, jak to podawaliśmy, zamknięta została przez władze administracyjne rzeźnia w Chojnach, dzierżawiona przez Szymona Blatta i S-kę, z powodu ujawnienia niechlujnego wysoce antysanitarnego stanu, tudzież zaniedbania urządzeń jakie powinny być zaprowadzone, dla normalnego funkcjonowania rzeźni.

Ze względu na zamknięcie rzeźni aprowizacja dzielnicy Chojen napotyka na pewne trudności.

Ze względu na to, iż dotychczasowi dzierżawcy niezbyt kwapią się z urządzeniem zaleconych ulepszeń technicznych, wysuwany jest projekt przejęcia rzeźni przez zarząd gminy.

Pożar przędzalni

W dniu wczorajszym o godzinie 9.16 została zaalarmowana Centrala Straży Ogniowej do pożaru, jaki wybuchł w prędzalni firmy Ekeztajn i S-ka przy ul. Magistrackiej 31.

Na miejsce pożaru wyruszyły niezwłocznie: II, III i IV oddziały straży.

W chwili przybycia straży paliła się w budynku fabrycznym na parterze maszyna przędzalnicza t. zw. „kotonia".

Akcję ratunkową objął osobiście kom. Marx. Po półgodzinnej akcji zdołano pożar ugasić.

Jak ustaliło dochodzenie na miejscu, przyczyną pożaru było zbyt silne nagrzanie się lampki elektrycznej wmontowanej w maszynę. Straty spowodowane pożarem są nieznaczne.

W wirze wielkiego miasta

OFIARY BEZROBOCIA I NĘDZY

W bramie domu przy ul. Franciszkańskiej 33 otruła się karbolem 42-letnia Józefa Pabich, bezrobotna i bezdomna.

Samobójczynię w stanie bardzo ciężkim przewieziono karetką Pogotowia miejskiego do szpitala w Radogoszczu.

Przyczyną rozpaczliwego kroku była skrajna nędza.

***

W mieszkaniu własnym przy ul. Kiełczewskiej 11 w celach samobójczych przeciął sobie brzytwą gardło bezrobotny 37-letni Alfons Wajnhajm.

Desperata znaleziono osłabionego w kałuży krwi. Po nałożeniu opatrunku rannego [illegible] w stanie bardzo ciężkim do szpitala.

***

Przy zbiegu ulic Wólczańskiej i Pabianickieej zemdlała w dniu wczorajszym przed południem staruszka niejaka Antonina Majewska, bezdomna, licząca lat około 70.

Staruszce przyszli z pomocą przechodnie, którzy nakarmili ją i zebarli pewną kwotę pieniędzy.

ROZPRAWA NOŻOWA

Na ul. Borowej na powracającego do domu Stanisława Kasprzaka (Jaworowa 24) napadło dwóch osobników i nożami zadali mu szereg ran kłutych w głowę i kark. Rannego opatrzył wezwany lekarz Pogotowia i przewiózł do domu w stanie osłabionym. Za zbiegłymi sprawcami napaści zarządzono poszukiwania.

Wystawca czeków bez pokrycia ukarany

38-letni Wolf Rajbenbach wystawił czek na 600 zł. na Bank Lwowski i puścił w obieg, wręczając Gutmanowi z Łasku. W terminie płatności 10 lipca b. r. czek nie znalazł pokrycia, został zaprotestowany, a wystawcę pociągnięto do odpowiedzialności karnej.

Sąd Grodzki w Łodzi wczoraj skazał Rajbenbacha na 6 miesięcy więzienia i 500 zł. grzywny, oraz zasądził powództwo 600 zł. Karę więzienia zawieszono pod warunkiem zapłacenia należności.

Wstrząsająca tragiedia kobiety

Z okna czwartego piętra skoczyła na bruk

W dniu wczorajszym około godziny 8 rano, dom przy ul. Zgierskiej 49 był terenem wstrząsającej tragedii, której ofiarą padła 44-letnia Mindla Rass, żona krawca, zam. przy ul. Zgierskiej 72.

Rassowa cierpiała od dłuższego czasu na rozstrój nerwowy, wywołany różnymi przejściami rodzinnymi.

W dniu wczorajszym w przystępie silniejszej depresji udała się ona do swej znajomej, mieszkającej przy ul. Zgierskiej 49, skąd z okna czwartego piętra runęła na bruk, odnosząc śmiertelne obrażenia cielesne.

Lekarz Pogotowia miejskiego po udzieleniu pomocy przewiózł samobójczynię w stanie nie rokującym żadnych nadziei do szpitala w Radogoszczu, gdzie zmarła po kilku minutach.

W TEATRACH

TEATR POLSKI

Cegielniana 27

Dziś, w sobotę i w niedzielę o godz. 8.30 wiecz., a w niedzielę również o godz. 4-ej popoł. „Awantka".

TEATR POPULARNY

„Dama od Maksyma".

Nocne dyżury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: L. Steckel, Limanowskiego 37, Sz. Jankielewicz, Stary Rynek 9, T. Stanielewicz, Pomorska 91, A. Borkowski, Zawadzka 45, B. Gluchowski, Narutowicza 6, St. Hamburg i S-ka, Główna 50, L. Pawłowski, Piotrkowska 307.

Firma Gutman

oskarżona o fałszowanie pokwitowań

W dniu wczorajszym odbyła się przed Sądem Pracy sprawa z powództwa Heleny Napieralskiej, przeciwko firmie Ch. i J. Gutman i firmie Ch. Gutma, pnrowadzącym tkalnię mechaniczną, przy Al. Kościuszki 10 o dopłatę różnicy do stawek.

Firma jest słynna z systematycznego obrywania zarobków. O rozmiarach wyzysku może świadczyć fakt, iż przy płacy dniówkowej nie dopłaciła ona robotnicy w okresie 1 i pół roku 568 zł. i 71 gr.

Na rozprawie firma przyznała, iż obliczenie ilości przepracowanych dni, zarobków i wysokości *sumy powstałej ze zmniejszonych* płac, dokonane przez przedst. związku odpowiada rzeczywistemu stanowi rzeczy.

Jednakże firma przedstawiła Sądowi pokwitowanie, na mocy którego robotnica stwierdziła, iż żadnych pretensji do firmy nie rości.

Po zbadaniu pokwitowania przedst. związku tow. Krzynówek stwierdził, iż zostało ono sfałszowane. Robotnica bowiem pokwitowała jedynie należności za urlopy. Natomiast zdanie o zrzeczeniu się pretensji z tytułu dopłaty do stawek zostało następnie dopisane innym atramentem i ściśnionym pismem, tak aby się mogło zmieścić między tekstem autentycznym, a podpisem robotnicy.

Wobec zupełnie wyraźnego sfałszowania podpisu Sąd Pracy skierował *sprawę na wniosek przedst.* związku do prokuratora.

Jest to już drugi wypadek oskarżenia firmy Gutman o fałszowanie pokwitowań robotniczych.

Piękne z pożytecznym

Czy bezinteresownie reklamują chrześcijańskie księgarnie?

W dniu wczorajszym sztafety endeckie kolportowały na ulicy przed księgarniami żydowskimi ulotki, w których uwidoczniony był spis chrześcijańskich księgarń i składów materiałów piśmiennych w Łodzi.

Ulotki wydane zostały nakładem Stronnictwa Narodowego w Łodzi.

Między innymi ulotka nawoływała do odwiedzenia I-ej Chrześcijańskiej Hali Targowej na Placu Boernera nr. 4, oraz do prenumerowania „Narodowego Życia Gospodarczego".

Odbito w druk. „Robotnika". Warecka 7.